

Nauji laimėjimai pietų fronte

Doneco baseine užimta Stalino apygarda

Paimtas vienas iš svarbiausių ginklavimosi centrų Stalino miestas. Šiaurės fronte—paimta Dagoės sala Baltijos jūroje. Atlante nuskandinti 7 britų laivai

VYRIAUSIOJI FIURERIO BŪSTINĖ. X. 21. Vyriausioji kariuomenės vadovybė praneša: Vakar vokiečių ir italų kariuomenės daliniai

užėmė Stalino apygardą, vieną iš svarbiausių ginklavimosi centrų Doneco kasyklų srityje. Patį Stalino miestą užėmė kalnų šauliai. Ant vienos svarbiausių šio miesto pramonės įmonių pastato jau plevėsuoja Reicho karinė vėliava.

Valant mūšio laukus į rytus nuo Briansko, žuvo vyriausiasis 50-tosios sovietų armijos vadas, generolas Petrovas ir daug jo štabo karininkų.

Petrovas buvo aukščiausiosios sovietų tarybos narys. Kovos lėktuvai bombardavo svarbius įrengimus Maskvoje ir Leningrade.

Kovoje prieš britų aprūpinimo laiviniškystę povandeninis laivas Atlanto vandenyne nuskandino 7 priešpožeminis laivus bendro 38.000 brt.

Britų didysis banginiams gaudyti laivas „Evendgoyen“ buvo torpedos sunkiai sužalotas. Į šiaurės rytus nuo Hullio kovos lėktuvai sunaikino vieną prekinį laivą 10.000 brt. Kitas didelis laivas buvo bombos sugadintas. Pereitą naktį karinė aviacija puolė svarbių britų aprūpinimų Liverpoolio uostą, o taip pat uostus ir karinius įrengimus Anglijos rytų ir pietryčių krantuose.

Britų bombonešiai naktį į spalio 21 dieną numetė sprogdinamųjų ir padegamųjų bombų keliose šiaurės vakarų ir Vakarų Vokietijos vietose. Civilinių gyventojų tarpe yra sužeistų ir užmuštų. Padaryta kai kurių nuostolių. Buvo numušti 4 priešpožeminiai.

Atskiras pranešimas.

VYRIAUSIOJI KARIUOMENĖS BŪSTINĖ. X. 21. Vyriausioji kariuomenės vadovybė praneša: Himuaa (Dagoė) sala jau paimta. Tuo būdu visos Baltijos jūros salos yra jau vokiečių rankose ir visa Baltijos erdvė nuo priešpožeminės.

Pavyzdinčiai bendradarbiaujant su karo jūrų laivynu ir aviacija vienai pėstininkų divizijai jau spalio 12 d. pasisekė staiga išsikelti į šios salos pietinę dalį. Per 10 dienų užtrukusias paskiras kovas buvo sala nuo priešpožeminės. Į mūsų rankas čia pateko 3.000 belaisvių. Šešios krantu baterijos buvo sunaikintos. Priešo įgulos likučiai, bandžius įeiti pasprukti į jūrą, buvo sunaikinti karo jūrų laivyno ir aviacijos vienetai.

Kaip buvo vykdomas Leningrado apsupimas

VYRIAUSIOJI FIURERIO BŪSTINĖ. X. 21. Vyriausioji kariuomenės vadovybė praneša: Užėmus, kaip šiandien pranešta, Dagoės salą, Baltijos erdvė

Japonijos ir Amerikos derybos dar nėra nutrauktos

TOKIO. Pirmoje konferencijoje su užsienių spaudos ats ovais naujosios japonų vyriausybės atstovas pranešė, kad derybos tarp Japonijos ir Jungtinių Valstijų, kurios vyksta Vašingtone, nesandžios nutrauktos. Ryšium su tuo „Tokio Asahi Šimbun“ rašo, jog iš Vašingtono gautomis žiniomis, Jungtinės Valstijos, kaip atrodo, pageidauja, kad derybos būtų tęsiamos. Pasak laikraščio dar ne pervėlu, nes net paskutinėmis penkionis minu-

dabar jau galutinai išlaisvinta iš priešų ir tuo pačiu atėjo laikas taip pat pranešti apie karo veiksmus, kurie nuo rugpjūčio mėnesio pradžios įvyko Rytų fronto šiaurinėje dalyje. Prasilaūžus pro Stalino liniją, generolo feldmaršalo riterio von Leebo kariuomenės grupei, veikiant drauge su generolo pulkininko Kellerio oro laivynu, buvo pavestas uždavinys sumušti tarp Ilmenio ir Peipaus ežero esančias priešpožeminės, apsupti iš pietų Leningrado tvirtovę, o taip pat išvalyti priešą iš Baltijos salų.

Nepaisydama kurį laiką buvusio didelio grasinimo savo rytiniam sparnui, generolo pulkininko Buscho kariuomenės masė drauge su generolo pulkininko Hoepnerio tankų armija pasuko į šiaurę. Po nepaprastai smarkių mūšių, miškingose ir pelkingose, neturintiose kelių, vietovėse buvusios ir stipriai įrengtos

priešo pozicijos tarp Ilmenio ir Peipaus ežerų buvo pramuštos, paimant artimose kantonėse 5.000 bunkerių ir plačiuose minų laukuose pašalinant daugiau kaip 80.000 minų.

Tolimesniuose smarkiuose mūšiuose paskui turėjo būti sunaikintos stipresnės priešpožeminės pajėgos į šiaurę nuo Lugos, kol buvo galima pradėti pulti Leningrado sustiprinimų sritį. Visi priešpožeminiai atpalaidavimo puolimai abiem pusėm Ilmenio ežero sutrukdė to miesto apsupimą nuėjo niekais. Per priešpožeminį ir pietus nuo Ilmenio ežero, sunaikinus gausias priešpožeminės divizijas, buvo pašalintas pagrindinis pavojus.

Ranka rankon su tais karo veiksmais į vakarus nuo Peipaus ežero plačiu frontu iki Suomų jūros pasistūmėjo generolo pulkininko Kuechlerio armija. Užėmus Taliną ir Pernų, buvo atvertas kelias persikelti į Baltijos salas, o tuo pačiu metu stiprios kariuomenės dalys iš Peipaus ežero šiaurinės pusės pasistūmėjo į rytus, kad galėtų būti panaudotos Leningrado apsupimo kovose.

Užimant Baltijos salas, sėkmingai pasireiškė generolo admiralo Carlso vadovaujamos jūros pajėgos. Neskaitant besiveržiančių kariuomenės dalinių transporto, jos, pasistūmėdamos į Suomų įlanką, užkirto kelią sovietų karo

laivyno grasinimui iš sparno, pašalino minų užtvargas vandenyse aplink Baltijos salas ir, apšaudydamos priešpožeminę jūros, prisidėjo prie žemyno mūšių.

Sunkiuose, aviacijos generolo barono von Richthofeno ir Foerstlerio aviacijos dalinių nepaliaujamai paremiamuose mūšiuose generolo feldmaršalo riterio von Leebo kariuomenės grupėje įeiną kariuomenės ir SS daliniai nuo Vyriausiosios kariuomenės vadovybės rugpjūčio 6 d. komunikato paskelbimo

paėmė daugiau kaip 300.000 belaisvių, paėmė ar sunaikino 1.581 tanką ir 4.063 patrankas.

Apsupus Leningradą, jų svarbus operacinis tikslas yra pasiektas. Leningrade apsupusių sovietų pajėgų beviltiški mėginimai prasiiverži visados buvo atremti su sunkiais nuostoliais priešui.

Žymios tos kariuomenės grupės dalys ir generolo pulkininko Kellerio aviacijos dalys jau seniai yra laisvos ir dalyvauja karo veiksmuose kitose Rytų fronto vietose.

Sulaužytas Sovietų S-gos ūkinis nugarkaulis

Ką reiškia vokiečių armijos įsiveržimas į Doneco baseino pramonės sritį

BERLIN. Dėl šios dienos kariuomenės vadovybės pranešimo DNB papildomai patyrė:

Okupavus didesnę dalį Doneco baseino pramoninės dalies ir šios srities sostinę Stalino miestą, pasireiškė pirmieji didesni vokiečių laimėjimai, kurie išplaukė iš pergalingo mūšio prie Azovo jūros. Prieš tris dienas buvo paimtas Tagenrogas. Dabar atėjo eilė Stalino miestui su didesne dalimi pramoninės srities. Sovietai su Doneco baseinu prarado 1/3 visos savo sunkiosios pramonės.

Stalino miestas yra pramoninės srities sostinė, kurioje gyvena beveik 500.000 gyventojų ir svarbus pramoninės srities geležinkelio tinklo mazgas.

Jis Doneco baseinui turi ypatingą reikšmę savo didele įgaine, plačiomis geležies rūdos apdirbimo gamyklomis su aukštosiomis krosnimis, marteninėmis, bessemerinėmis krosnimis ir plieno valcavimo gamyklomis. Kito geležies fabriko reikšmę jau rodo jo vardas: „Sialin“. Patrankų ir municijos fabriko, parako ir sprogstamosios medžiagos gamyklos, traktorių kombinatas ir mašinų fabrikai, azoto ir kitų cheminių medžiagų fabrikai čia sunaudodavo milijonus kiekius Doneco baseino anglies. Pavyzdžiui, šios gamyklos 1938 m. pareikalavo

78 milijonų tonų anglies, pirmoje eilėje Sovietų Sąjungos ginklavimui.

Doneco anglis ypač tinka koksavimui. Beveik visa Europinė Rusija su savo metalurgijos ir mašinų pramone naudojo Doneco koksą. Be to, beveik visi sovietų geležinkeliai kuriai naudojo Doneco anglis. Taigi,

Sovietų Sąjunga, okupavus Doneco baseiną, sulaužytas ūkinis nugarkaulis.

Audringas sumušto priešpožeminės ir nesulaikomos vokiečių jungtinių slinkimas į priekį buvo sėkmingai apvalnikuotas šiuo laimėjimu.

Greta vokiečių oro pajėgų Maskvos ir Leningrado puolimo, tuo pat metu buvo pultas Liverpoolis, taip pat Britų salos rytinių ir pietinių pakraščiu uostų įrengimai ir ka-

Kas užkariauta Rytuose per 4 mėnesius

BERLIN. Per keturis mėnesius karo Rytuose vokiečių kariuomenė užėmė teritoriją pusantro milijono kvadratinį kilometrų ploto su 65 milijonais gyventojų, o tai atitinka 1/4 visų SSSR gyventojų skaičiaus. Per tą trumpą laiką iš 81 Sovietų Sąjungos didmiesčio, vokiečių kariuomenė paėmė 17, kuriuose gyvena 5,7 milijonai gyventojų. 9 didmiesčiams su 9,9 milijonų gyventojų gresia netarpiškas vokiečių ginklų pavojus. Jų tarpe Maskva — 4,3 milijonai gyventojų, Leningradas — 3,2 mil., Charkovas — 800.000 ir Rostovas — 500.000 gyventojų. Tuo būdu 57% visų Sovietų Sąjungos didmiesčių gyventojų arba yra vokiečių rankose, arba juos pasiekia vokiečių ugnis.

Atstovybės įsikuria Kuibyševe

TOKIO. Japonijos ambasadorius Maskvoje Tatakawa ir 25 Maskvoje gyvenantieji japonai, kaip užsienių reikalų ministerija praneša, spalio 16 dieną turėjo išvykti iš sovietų sostinės ir vakar atvyko į Kuibyševą.

AMSTERDAMAS. Pirmadienio vakare anglų informacijų biuras pranešė, kad dabar yra apsisotę Kuibiševo mieste tie Jungtinių Valstijų laikraščių korespondentai, kurie, kaip žinoma, kartu su Jungtinių Valstijų ambasada išvyko iš Maskvos.

Fiureris buvo pakvietęs Slovakijos valstybės vyrus

Slovakijos karo ministeris apdovanotas ordinu

VYRIAUSIOJI FIURERIO BŪSTINĖ. X. 21. Fiurerio pakviesti, Slovakijos valstybės prezidentas Dr. Tiso ir Slovakijos ministeris pirmininkas Dr. Tuka, kuriuos, tarp kitų, lydėjo vidaus reikalų ministeris Sano Machas ir krašto apsaugos ministeris generolas Catlos, lygiai kaip ir Slovakijos pasiuntinys Berlyne Černakas ir Vokietijos pasiuntinys Bratislavoje Ludinas, buvo at-

vykę vizito į Vyriausiąją Fiurerio būstinę. Politiniai ir kariniai pasitarimai pas Fiurerį praėjo nuostoriaus draugiškumo tarp abiejų tautų dviasis ir buvo ginklo brolystės ženkle draugystės, kuri vėl pasireiškia vokiečių ir slovakių kariuomenių dalinių kovoje su bendru bolševikiškuoju priešiu. Pasitarimuose dalyvavo Reicho užsienių reikalų ministeris von Ribbentropas ir vyriausiasis kariuomenės vadas generolas feldmaršalas Keitelis. Vizito metu Slovakijos valstybės vyrus buvo pakvietęs Reicho užsienių reikalų ministeris von Ribbentropas. Krašto apsaugos ministeris generolas Catlos ir Slovakijos kariuomenės vadas generolas Cunderlicas drauge su savo kariniais palydovais, tarėsi su Vokietijos kariuomenės vyriausiuoju vadu generolu feldmaršalu Keiteliu ir jo štabu. Pagaliau, buvo padarytas vizitas kariuomenės vadui generolui feldmaršalui von Brauchitschui jo vyriausiojoje būstinėje. Balgdamis vizitą, Slovakijos valstybės vyrai svečiavosi pas Reicho maršalą Her-

maną Goeringą jo vyriausiojoje būstinėje.

VYRIAUSIOJI FIURERIO BŪSTINĖ. X. 21. Fiureris ir vyriausiasis karinių pajėgų vadas Slovakijos krašto apsaugos ministeris generolą Catlos apdovanojo vokiečių erelio Didžiojo Kryžiaus ordinu su kardais ir šį pasižymėjimo ženklą jam įteikė jo viešėjimo Vyriausiojoje Fiurerio būstinėje proga.

BAGKOKAS. Po dviejų Burmos atstovų rūmų narių suėmimo, iš Rangoono gautomis žiniomis, britų policija suėmė Burmos laikraščio „Nagan“ vyr. redakt. Tunshwe ir buvusį Burmos studentų susivienijimo pirmininką Bahainą. Tie suėmimai buvo padaryti ryšium su Burmos nepriklausomybės sąjūdžiu.

RIO DE JANEIRO. Šiandien vyriausybės rūmuose buvo įmūryta atminimo lenta prisiminti Popiežiaus atsilankymui Brazilijoje. Rio de Janeiro jis lankėsi prieš septynerius metus.

rinu požūriū svarbios įmonės. Į šiaurės rytų, nuo Hullio buvo nuskandintas didelis prekybos laivas, 10.000 tonų talpos. Britų aprūpinimo galimybės patyrė dar vieną didelį nuostolį vokiečių povandeniniams laivams „mūšyje dėl Atlanto“ nuskandinus 7 britų kabininius laivus, bendros 38.200 tonų talpos, ir torpeda sunkiai sužalojus britų banginių gaudymo laivą „Svend Foya“, bendros 14.596 tonų talpos. Netekimas banginių žvejybos laivo reiškia nepataisomą Didžiosios Britanijos aprūpinimo riebalais apribojimą ir paliečia jautriausią britų karo ūkio vietą. Priešingai, britų mėginimai atskristi į Daniją, prie Kanalo, taip pat naktį į Reicho teritoriją nereiškia jokių vaisingų karo veiksmų, nes jie veda prie netekimo 5 britų bombonešių ir vieno „Spitfire“ tipo lėktuvo. Vokiečių oro pajėgų pranašumą rodo tai, kad kapitonas Gollus, būdamas vienos naikintuvų eskadrilės grupės vadas, spalio 18 ir 19 d. numušė 14 priešpožeminį ir tuo būdu savo oro laimėjimų skaičių pakėlė iki 75.

Odesą tvarkys Rumunijos valdžios organai

BUKARESTAS. Pirmadienį į Odesą atvyko Transnistrijos civilinis gubernatorius su savo nedideliu štabu. Gubernatorius pradės atstatyti naują miesto administracinę santvarką. Odesa bus už Dniepro esančios Rumunijos valdomos srities sostinė. Taip pat imtasi atitinkamų priemonių perkelti į Odesą ir ten įkurdinti Transnistrijos civilinės valdžios įstaigas.

HARRIMANAS KONFERUOJA

HYDEPARKAS. Associated Press žiniomis, iš Sovietų Sąjungos sugrįžęs Jungtinių Valstijų misijos Maskvoje vadovas Harrimanas pirmadienį tris valandas konferavo su prezidentu Rooseveltu ir Harry Hopkinsu. Po konferencijos Harrimanas išskrido į Vašingtoną tartis su užsienių reikalų, karo ir karo laivyno ministerijų atstovais.

Belmontės aferos užkulisiai

BERLIN. Dėl įvykio su Belmonte ir dėl tuomet padaryto Bolivijos vyriausybės pareiškimo pagal kurį tariamasis karinio atašės Belmonte laiškas turėjo būti patiekiamas vienose užsienio valstybėse, spauda skelbia šios visos aferos užkulsius, kaip juos yra iškėlus anksčiau DNB. Čia konsultuojama, kad suklastotas laiškas į Boliviją buvo pristatytas lėktuvu tuometiniam Bolivijos užsienio reikalų ministeriui Osria Gutierrez pritarus. Tą laišką yra pristatęs vienas anglų agentas, bendradarbiaudamas su Donovan organizacija, į Santiago. Pats Bolivijos užsienio reikalų ministeris tuomet nebuvo nusistatęs dalyvauti lėktuvu paštomaišai atidarant. Laikraščiai sako, kad nei Bolivija, nei kitos Pietų Amerikos valstybės, pagaliau nei pačios Jungtinės Valstybės nepajuto dėl šio Belmontės įvykio tokio efekto, kokio tikėjosi šio įvykio kūrėjai ir jo užsakytojai. Pavyzdžiui, oficialiniuose Meksikos sluoksniuose šio įvykio padarytas įspūdis buvo toks blogas, kad ten esantis Bolivijos ambasadorius Finot atsiskakė būti užsienio reikalų ministerio Gutierrezo įpėdiniu, nes jam buvo nepriimtinas Belmontės paveldėjimas. Laikraščiai nurodo ir į tą Vašingtono nepasitenkinimą, kad didžioji šiaurės ir pietų Amerikos visuomenės dalis suabejojo jau suklastoto laiško tikrumu. Vašingtonas dabar priklaša Bolivijai, kad ji šiame reikale yra nepakankamai padariusi, o ką yra dariusi — darė nevykusiai. Kaip bausia Bolivijai, Jungtinės Valstybės vis dar neįteikia jai senai pažadėtos paskolos. Ir Bolivijos sluoksniuose, kaip laikraščiai paskelbė, prasideda prablaivėjimas ir nurodo, kad netrukus po įvykio su Belmonte buvo atstatytas užsienio reikalų ministeris Gutierrezas. Su juo turėjo atsistatydinti ir tuometinis vidaus reikalų ministeris Murillo, kuris neparodė didelio džiaugsmo būti atstatytu, nes Gutierrezas savo kompensacijos doleriais dėka, lengviau finansiniai pergyveno vietas nustojimą, negu jis. „Viską suvedus į vieną, sakoma spaudoje paskelbtame DNB nusistatyme, įvykis su Belmonte nepalikė nei džiuginančių, nei švartų pėdsakų, ir rodo, kad, pagaliau Jungtinių Valstybių į Pietų Ameriką eksportuojantieji metalai tikrenybės ir tiesos dėka lieka išblaškyti“.

PANAMA. Ligšiolinis Panamos prezidentas Arias Panamerican Air Ways lėktuvu savo tėvynę paliko. Jis ketina persėsti Nikaragoje. Jo kelionės tikslas nežinomas.

Pulkininkas J. Petraitis

Kaip jie mus sušaudė

46

Neilgai su juo teko kalbėtis, nes mirti nu-teistuosius kalėjimo komisaras, prasivėręs duris, pradėjo šaukti pagal sąrašą. Pirmutinį iššaukė R-ka, paskui kitus. Daugiau su jais nebeturėjome progos susitikti, tik vienoj vietoj teko iš tolo juos pamatyti dar gyvus. Visus mirti nu-teistuosius atskirose kamerosse patalpino.

Išvedę visus mirtininkus, pradėjo mus rinkti po vieną be sąrašo ir vedė čia pat į gretimą kambarį — kalėjimo raštinę. Čia aš pirmutinis išėjau. Kalėjimo raštinėj, gan dideliame kambaryje, sėdėjo apie penkiolika enkavedistų. Vienas jų prie vieno viduryje raštinės, paliai didžiulę spintą pastatytu stalo vartalojo bylų krūvą, o kitas, toliau sėdėdamas prie kito didelio ilgo stalo, užrašinėjo šaukiamųjų kalinių vardus, tėvo vardus ir pavardes.

Man įėjus su palydovu į raštinę, stovįs prie stalo su trim kvadratais ant apykaklės enkavedistas tuojau paklausė vardo ir pavardės. Truputį pavartęs bylas, ištraukė vieną jų. Aš labai nustebau, kad jis taip greitai rado mano bylą.

— Na, taip. Petraitis, Jonas, Jokūbo. Pagal kokį straipsnį esi kaltinamas? — prasiskleis-

Stalino miesto reikšmė

BERLIN. X. 21. Apie Stalino miesto reikšmę DNB patyrė: Miestas anksčiau vadinosi Juzufka ir 1939 m. turėjo 464.000 gyventojų. Stalino miestas yra stipriai išsiplėtęs pramoninis miestas ir svarbus geležinkelių mazgas Doneco baseino vakaruose, kur anglis ir geležies rūda padėjo pagrindą plačiai pramonei. Mieste yra didelės geležies rūdos apdirbimo gamyklos su aukštosiomis, marteninėmis, bessemerinėmis krosnimis ir plieno valcavimo fabrikais. Taip pat čia yra geležies gamykla „Stalin“ ir traktorių kombinatas. Čia yra vagonų fabrikas, mašinų fabrikas, cheminis fabrikas, azoto fabrikas, tai pat gamyklos, kurios aprūpina trikotažo, avalynės ir odos prekių sritį. Iš maisto produktų pramonės vertas paminėti didesnius lašinių apdirbimo fabrikas. Didelė jėgainė aprūpina elektros energija.

Toliau mieste yra radijo siųstuvai ir didelis aerodromas. Be to, mieste tarp kitų ginklų fabriku yra vienas patrankų fabrikas, du šaudmenų fabrikai, taip pat parako ir sprogstamosios medžiagos gamyklos.

BERLIN. X. 21. Stalino miesto, „Doneco baseino širdies“, paėmimą DNB, pasiremdama iš fronto gautu pranešimu, taip apibūdina: Per nepaliaujamus persekiojimo mūšius mūsų kalnų šauliai įsiveržė į piešinės Ukrainos Stalino miestą ir iškėlė Reicho karinę vėliavą ant aukščiausio sovietų akmens anglies centro pramonės pastato. Paimant Stalino miestą, buvo ašimta iš sovietų svarbiausia vakarinio Doneco baseino vietovė ir pagrindinis bolševikams nepamašomos pramonės srities punktas. Pačiame Stalino mieste ir aplink miestą yra svarbūs ir dideli kalnų pramonės ir

gimai, tarp kitų, Stalino gamyklos. Stalino miestas buvo paimtas po apsupimo kovų prie Azovo jūros, kovų, kuriose, kaip žinoma, buvo sunaikintos devintoji ir 18-ji sovietų armijos. Mums yra aišku, kad priešas dar kartą įtęps visas savo pajėgas, siekdamas su savo pasukinėmis pajėgų atsargomis išlaikyti jam gyvybiškai svarbią Doneco baseino pramonės sritį. Ta sritis, Sovietų Sąjungai turi tokią pačią milžinišką vertę, kaip pavyzdžiui, Krivoj Rogo sritis. Tačiau Budiono pastangoms lemia nueiti niekais. Daugelis miestų toje srityje jau pasiliko vokiečių kariuomenės dalinių užnugaryje, miestų, kuriuose yra daugybė sovietams nesugražinamai prarastų fabriku ir pramonės įmonių. Tuo tarpu vokiečių kyliai į sritį tarp Doneco alkūnės ir Azovo jūros buvo dar giliau įvaryti ir vokiečiai, paimdami Stalino miestą.

Rooseveltas pats provokuoja užpuolimą

Žymaus amerikiečio pareiškimas

NEW YORKAS. X. 21. „America First Committee“ New Yorko grupės pirmininkas John Flynnas, kalbėdamas apie vadinamąjį Kearny konfliktą, pareiškė, kad Jungtinių Valstybių karo laivai „karo geidžiančio“ Knoxo įsakymu persekioja vokiečių povandeninius laivus karo zonoje aplink Islandiją, neatsižvelgdami į tai, jog nei Jungtinių Valstybių kongresas, nei gyventojai tam nėra pritarę. Pataikius į kurį nors

Jungtinių Valstybių laivą naikintoją, esą sąmoningai mėginama tuo konfliktu sukurstyti Jungtinių Valstybių gyventojus. Tačiau tie gyventojai žina, koks čia reikšimas. Toliau Flynnas pareiškė: „Mes išprovokuojame tokius puolimus. Tie puolimai neįvyksta gana greit, ir todėl karo partija nori apginkluoti prekybos laivus taip, kaip karo laivus, nori pamaikinti neutralumo įstatymą ir apginkluotus prekybos laivus siųsti į

britų uostus. Tiesiog prašoma tokių „puolimų“, prašoma skandinti Jungtinių Valstybių laivus, plaukiančius su Jungtinių Valstybių vėliava ir įgula, tuo siekiant Jungtinių Valstybių gyventojuose sukelti karo nuotaikas. Jungtinių Valstybių gyventojai turi žinoti, kas vyksta, jie turi žinoti, kad jie yra auka tokio samokso, kuriuo siekiama sukurstyti juos karui. Jungtinių Valstybių gyventojai turi būti įspėti apie tikruosius tokių konfliktų tikslus. Tie konfliktai fabrikuojami Jungtinėms Valstybėms privesti prie karo“.

TOKIO. Vyriausybės atstovas, atsakydamas į paklausimą, pareiškė, kad naftos iš Jungtinių Valstybių ir Olandų Indijos tiekimas Japonijai yra visiškai sustojęs. Vyriausybės atstovas čia pažiūrėjo, kad naftos sutartis tarp Japonijos ir Meksikos, jo žiniomis, dar veikianči.

Jungtinių Valstybių planas įkurti Pietų Amerikoje didžiules kaučuko plantacijas

VAŠINGTONAS. „Times Herald“ skelbia „Empire of the Amazon“ planą, iš kurio turėtų turėti naftos, Brazilija ir penki kiti Pietų Amerikos kraštai. Šiam planui JAV vyriausybė jau priarusi ir jis dabar esant pataliktas Brazilijos vyriausybei. Šis planas, kuris turėtų turėti įtakos ne tik Vakarų pusrutuliu, bet ir Europai, numato paversi Amazonės srities gamtos turtus komerciniu turtu. Anksčiau Manaos buvo žydintis miestas, tačiau anglai, pareiškia laikraščiai, kontrabandos būdu išvežė iš Brazilijos kaučuko sėklas ir užsėjo savo didžiulias kaučuko plantacijas Tolimuosiuose Rytuose. Tai, galų gale, užmušė Brazilijos gumos pra-

monę. Dabar 2.000.000 kvadratinų mylių sritis, į kurią įeina Brazilijos, Venezuelos, Kolumbijos, Ekvadoro, Peraus ir Bolivijos dalys, bus panaudotos auginti kaučukui, k'etmedžiui, augaliniams aliejams ir daugeliui kitų produktų, kuriuos Jungtinės Valstybės išveža daugiausia iš Rytų Indijos, Indokinezijos ir Tajo. Rooseveltas, pareiškia laikraščiai, toliau, tikisi šioje srityje apgyvendinti milijonus Europos pabėgėlių. Šį planą jis aptarė su Myronu Tayloru ir Paul van Zelandu prieš dvejus metus. Kalbama apie 10 milijonų emigrantų, kurie galėtų būti ten apgyvendinti. Kaip tik prezidentas Vargas pritarė, tas planas bus paskelbtas.

Dr. Funkas toliau tęsia pasitarimus Italijoje

ROMA. Reicho ministras Dr. Funkas šiandien toliau tęsė vakar pradėtus pasitarimus su užsienio prekybos ministru Riccardžiu. Jie, kaip Stefanis praneša, vyko tokio pat abipusio supratimo dvasia, kaip ir vakarykščiai. Pabaigoje Reicho ministras Dr. Funkas, lydintis ministro Riccardžio, nuvyko į Cigichio rūmus. Kelionėje

vokiečių svečių rodė nuoširdžias simpatijas susirinkusieji gyventojai. Po širdingo pasikalbėjimo su užsienio ministru grafu Ciano pasitarimas prisidėjo prie Reicho ministerio palydovų Karu su grafu Ciano ir ministru Riccardžiu Reicho ministras Dr. Funkas nuvyko į Venecijos rūmus audiencijos pas Dučę.

des bylą, neva radęs mano straipsnį, kuriuo aš kaltinamas, klausia manęs.

Turiu prisipažinti, kad aš labai kvailai padariau, pasakydamas jam tą patį straipsnį, kuriuo esu kaltinamas, nes ten sėdėję kiti enkavedistai tuojau šūktelėjo:

— Eto nastojaščij kontrrevoliucioner! (tai tikras kontrrevoliucininkas).

Dėl tokio kvailo mano prisipažinimo galėjo jie iš karto kitaip su manim pasielgti, negu su kitais mano draugais. Kiti į jo tokius pat klausimus kitaip atsakinėjo, nepasakė savo tikrų straipsnių, kuriais jie yra kaltinami. Mat, enkavedistas mūsų bylų neturėjo, tik šiaip sau vartaliodamas kažin kokias bylas, vaidino būk mūsų bylas skaitęs. Tuo pat laiku kitas enkavedistas prie kito stalo iš mūsų atsakymų užrašinėjo vardus, pavardes ir straipsnius, kuriais mes esame kaltinami. Daugelis mūsų nesupratome tos jų vaidinamos komedijos ir pasakėme tuos pačius straipsnius, kuriais esame kaltinami.

Iš raštinės po vieną mus vedė į gretimą mažiuokę kamerą kitoj pusėj raštinės. Prigrūdę pilną tą kamerą ir pamatę, kad mes joje visi vis tiek nesutilpsime, pervedė mus į kitą didelę kamerą priešakyje tos pačios kameros, į kurią pirmą sykį buvo patalpinti. Toje kameroje mums bebūvant ir išaušo, kol visus po vieną pravedžiojo per kalėjimo raštinę. Išaušus, po visos tos procedūros, nežinia kokiais sumetimais, mus vėl pervedė į tą pačią kamerą su storu keturkampiu mūro stulbu viduryje, į kurią mus naktį atvežė buvo suvarę.

Į šią kamerą suėjė, mes atsiminėm, kad šiandien birželio 24-ji diena — šv. Jonas. Draugai mane pasveikino vardo diena ir palinkėjo laimingai kitais metais tos dienos sulaukti namie, bet ne kalėjime. Aš kitus mūsų Jonus pasveikinau, nežinodamas nei ko jiems belinkėti. Po to du broliai, abudu kunigai — Pranas ir Antanas, — atsistoję kameros viduryje prie stulpo, prabilo į mus:

— Paklauskite, vyrai, mes nežinome kas mūsų laukia — ar mirtis, ar kančios svetimame krašte. Aš patarčiau, — sako kunigas Pranas, — šią valandą atlikti išpažintį ir pasimelsti.

— Išpažintį atliksime, kas norime, ne kiekvienas atskirai, bet visi bendrai, — sako kunigas Antanas, — kiekvienas savo galvoje apmąstykime savo nuodėmes ir gailėkimės už jas.

Jei atsidursime svetimame krašte, — sako kun. Pranas, — tą išpažintį galėsime pakartoti, sustiprinti, pas kunigą, arba kad ir kito tikėjimo dvasininką krikščionį... Dabar prašau, kas norite, susikaupti, apmąstyti...

Nors mūsų buvo aštuoniasdešimt trys vyrai, bet kameroje pasidarė tokia tyla, kad net leikiančią musę ir tai išgirstum. Visi vyrai stovėdami tylėjo ir mąstė.

— Dabar, vyrai, melskitės, — sako kun. Pranas, — aš duodu nuodėmių atleidimą.

(B. d.)

Italija nekreipia dėmesio į Longo svaichiojimus

ROMA. Užsienio spaudos konferencijos vadovas šiandien vėl vėl pareiškė ryšium su Jungtinių Valstybių valstybės pasakytoriaus Longo pasakytoriaus Deurolto kalba pasirėmė Vokietijos užsienio reikalų ministerijos spaudos ir žinių skyriaus viršininko pasiuntinio Schmidt'o išvedžiojimais ir pabrėžė, kad jo paaiškinimai Italijoje susilaukė vien tik smirtingo atgarsio. Kalbėtojas po to pasisakė prieš Longo mėginimą sukelti tarp Italijos ir Vokietijos nepasitenkinimą ir nepasitenkinimą, ir pareiškė, kad Italijos teisingumas stovi aukščiau už bet kokią užsispyrėlišką propagandą ir už bet kokią nevykusį mėginimą, koks yra buvęs valstybės sekretoriaus Longo. Jis baigė šiais žodžiais: „Prieš kūrybingą politiką, kuri naujai Europai gali ir turi suteikti pažangą, atsistoja anglų sakų pasaulis, besivadovaujantis tradicija „divide et impera“, siekdamas su žemiausiomis priemonėmis suskaldyti abi didžiąsias civilizacijas, kurios nori susijungti kaip tik dėl to, kad Europai suteiktų taikingą kūrybingą pažangos tvarką“.

Dvi retos nelaimės Prancūzijoje

PARYŽIUS. Vakar Prancūzijoje įvyko dvi retos nelaimės. Paryžiaus viename cirke, dresiruojant laukinę liūtę, buvo jos užpultas ir sunkiai sužeistas cirko direktorius ir garsus dresiruotojas Pezonas. Po kelių valandų nuo žaizdų jis mirė. Marselyje per bulių kovas vienas tereodoras buvo buliaus ragais užkabintas. Bulius jam dūrė tiesiai į krūtinę. Toreodoras mėgino dar išsigelbėti, tačiau įniršęs gyvulys su savo ragais jam sudavė kitią smūgį tiesiai į širdį, nuo ko tereodoras tuojaus mirė.

BERNAS. Federalinė taryba šiandien ratifikavo spalio 11 d. tarp Vengrijos ir Šveicarijos pasirašytą prekių ir atsiskaitymų susitarimą.

Bolševikinė žemės reforma Lietuvoje

Bolševikams Lietuvą užėmus, reikėjo laukti, kad jie mūsų krašte įves tokia žemės ūkio santvarką, kokią jau buvo sukūrę savo raudonojoje imperijoje, t. y., panaikins privačią nuosavybę ir įvykdys visuotinę žemės ūkio kolektyvizaciją. Be abejo žino, šita tikslą bolševikai ir buvo ketinę siekti, tačiau ūmai ji įgyvendinti dėl kai kurių priežasčių nesiryžo, todėl, prieš įvesdami žemės ūkio kolektyvizaciją, įvykdė krašte žemės reformą, iš dalies panašią į tą reformą, kurią po spalio revoliucijos 1917 m. Leninas įvykdė Rusijoje. Staigiai žengti į žemės ūkio kolektyvizaciją bolševikai, reikia manyti, nesiryžo štai dėl ko:

Lietuva yra vienkiamy kraštas; tik 7 — 8% visų ūkininkų gyvena kaimuose. Be to, žemės paviršius daugelį kur nelygus, žemės labai įvairialytės. Visa tai sudaro daug kliūčių kolchozinams laukams sudaryti, stambesniems žemės ūkio mašinoms panaudoti, kolchozinams gyvulių bandoms vienoje vietoje laikyti. Kita vertus, lietuviškas ūkininkas yra didelis individualistas, prisirišęs prie savo žemės sklypo ir kaip savo būdą, taip ir iš protėvių paveldėtomis tradicijomis svetimasis bet kokia kolektyvinei žemės valdymo santvarkai. Lietuviškas ūkininkas istorijos būvyje niekad nežinojo tokio bendruomeninio gyvenimo bei žemės perdalijimų, kokie buvo labai gerai pažįstami rusų ūkininkui, ilgus amžius gyvenusiam bendruomenių („obščinos“) santvarkoje. Žodis „kolchozas“ net smulkiuosi Lietuvos ūkininkui visuomet kėlė baimę ir neapykantą. Galiausiai bolševikai iš savo praktikos gerai žinojo, kad žemės ūkio kolektyvizacija Lietuvoje, kur vyrauja gyvulių ūkis, reikalauja daug daugiau individualinės ūkininko iniciatyvos, negu grūdų ūkyje, ūkio pažangos negalės atnešti, priešingai, sukels ūkio susmulkimą, gyvulių išnaikinimą, gal badą, o visų pirma — visuotinę nepasitenkinimą. Tokios nuomonės nesunku priėmti, palyginus, pvz., derlingosios Ukrainos gyvulių statistiką su gamtos nedosniai apdovanota Lietuva:

	100 ha žemės ūkio plotui tenka arklių stambių klaučių galvijų	12	28
Ukraina	7	18.4	12
Lietuva	13	27	28

Štai kodėl, reikia manyti, bolševikai iš pradžių padarė Lietuvoje tik vadinamąją žemės valdy-

mo pertvarkymą, kuris nors ir gerokai apardė Lietuvos žemės ūkio pagrindus, bet per vienerius metus dar neprivėdė prie visuotinės ūkio suirutės, kuri būtų kilusi, jeigu bolševikai iš karto būtų sumanę įvesti žemės ūkio kolektyvizaciją.

1940.VII.22. marionetinio Liaudies Seimo nutarimu žemė buvo paskelbta valstybine nuosavybe, o visi žemės savininkai paversti jos naudotojais su paveldėjimo teise. Bet koks žemės pardavimas, įkeitimas ar dovanojimas buvo uždraustas. Be to, maksimalinė žemės naudojimo norma buvo nustatyta 30 ha. Visos antnorminės žemės turėto būti paimtos į valstybinį žemės fondą ir išdalytos bežemiems bei mažžemiems, panaudotos valstybiniais ūkiams kurti ir įvairiems valstybiniais tikslams, daugiausia, kaip vėliau paaiškėjo, karo aerodromams statyti. Šia reforma bolševikai ketino mesti nesantaikos obuolį tarp vargingesnių ir labiau pasiturinčių ūkininkų sluoksnių, patraukti į savo pusę kaimo varguomenę, padaryti iš jos ūkiškai nepajėgius naujakurius, pasiryžusius pasipelninti pasiturinčių ūkininkų saskaita ir mažiau priešingus kolektyvinių ūkių santvarkai. Čia praverstų pastebėti, kad ūkininkų nesantaikos kėlimo klausime bolševikai turėjo labai platų patyrimą, todėl ir Lietuvoje veikė jau pas save išbandytais metodais.

Kadangi Lietuvoje dėl jau buvusios žemės reformos stambioji žemės nuosavybė buvo apribota (150 ha), tai bolševikų sudarytas žemės fondas tesudarė tik apie 600.000 ha, t. y. apie 15% viso žemės ūkio ploto.

Į valstybinį žemės fondą žemė buvo paimta iš:

Vienetų skaičius	Plotas ha
1. Vienuolynų	28
2. Bažnyčių	690
3. Žemės savininkų, nepalikant jiems normos	880
4. Žemės savininkų, valdžiusių per 100 ha	956
5. Žemės savininkų, valdžiusių nuo 50 iki 100 ha	5.563
6. Žemės savininkų, valdžiusių nuo 30 iki 50 ha	15.858
7. Žemės savininkų, valdžiusių mažiau kaip 30 ha	1.550
8. Savivaldybių, visuomeninių organizacijų, valstiečių miškų ir kt. plotu	3.185
IŠ VISO	28.719

889 žemės savininkams, kaip „liaudies priešams“, norma visai nebuvo palikta. Be to, valstybės

naudai buvo nacionalizuoti visi privatūs miškai, priklausą taip stambiesiems, taip ir smulkiems žemės savininkams.

Žemės fondas buvo paskirstytas šitaip:

41.906 mažžemčiai gavo priedus, bendro ploto 167.310 ha. Mažžemio ūkis kartu su priedu negalėjo būti didesnis kaip 10 ha. 30.559 bežemiams (jų tarpe 7.099 buv. kumečiams ir 3.178 kaimo amatininkams) buvo skirta 213.909 ha. Bežemis negalėjo gauti daugiau kaip 10 ha. Tokiu būdu per šią bolševikinę žemės reformą valstiečiams buvo iš viso skirta 381.220 ha. Palyginimui praverstų pastebėti, kad per Nepriklausomosios Lietuvos žemės reformą ūkininkams buvo duota 452.746 ha.

Likusiai valstybinis žemės fondas buvo sunaudotas taip: valstybiniam miškų ūkiui teko 110.000 ha, valstybinių įstaigų reikalams 60.594 ha (iš jų 45.000 ha valstybiniam ūkiams kurti), savivaldybėms, viešiesiems reikalams ir miestams praplėsti 12.150 ha. Tam tikras plotas liko rezerve.

Reforma buvo įvykdyta „bolševikinio tempo“ — per 3 mėnesius. Dėl tokio nepaprasto tempo parceliuojamų ūkių ūkinės padėties nebuvo paisoma. Būta labai daug atsitikimų, kai iš ūkio buvo atimama visa arima žemė ar visos pievos arba paliekama vien ganyklos. Į vietos žemės ūkio komitetas, kurios turėjo paskirstyti žemę, ėmė veržtis visokiausi padugnių elementai, komunistai, bolševikiškai nusiteikę žydėliai ir rusai, kurie į darbą įnešė daug sauvales, išnaudojimo ir kurstymo. Jų uždavinys buvo taip pat terorizuoti labiau pasiturinčius ūkininkus.

Vienetų skaičius	Plotas ha
28	1.510
690	17.614
880	108.644
956	102.772
5.563	198.833
15.858	134.324
1.550	16.057
3.185	27.833
28.719	607.587

Daugumai naujakurių vieta sodybos buvo taip suprojektuota, kad jos buv. savininko sodyba su-

darytų vieną sodybą susitelkima, kuris ateityje buvo numatytas būsimu kolchozo centru. Bolševikai labai nemėgo vienkiamy, kaip ūkininkų individualizmo ir savarankumo ugdytojų, todėl reikalavo projektuoti naujakuriams sodybas grupėse, nors dėl grynai techniškių sąlygų to didžia dalimi ir nepavyko atsiekti.

Ši bolševikinė žemės reforma sudavė gana skaudų smūgį Lietuvos žemės ūkiui. Žemė buvo paimta daugiau kaip iš 28.000 žemės savininkų, turėjusių apie 1.240.000 ha žemės. Didesnė pusė jų savininkų (15.858 ūk.) valdė nuo 30 iki 50 ha. Tai buvo stipriausias ūkininkų elementas, daugiausiai gaminantis vartotojui. Keletas tūkstančių ūkių turėjo ūkinius trobesius, pritaikytus didesniems ūkio plotams. Daugelis jų turėjo likviduoti didesnę dalį savo gyvulių. Po šios reformos Lietuvoje susidarė apie 61.000 ūkių, turinčių nuo 20 iki 30 ha, ir apie 40.000 ūkių, turinčių nuo 15 iki 20 ha. Ši ūkininkų grupė pagal bolševikų ideologiją buvo laikoma antitarybiška, kitais tariant — „buožėmis“. Prieš juos buvo vedama nuolatinė puolimo akcija spaudoje, prieš juos nuolat veikė vietos valdžios organų atstovai, komunistai, jie buvo apdedami neapakeliamomis natūrinėmis ir piniginėmis prievolėmis, apie juos daugiausia sukosi GPU agentų užmetama kampa. Tokioje atmosferoje žemės dirbimas pasidarė nepakeliamas našta, nuolatinis laukimas savo likimo, kuris turėjo ateiti vadinamąju „buožiu“ luomo likvidavimo ir „kolchozu“ įsteigimo proga. Pagal Rusijos pavyzdį, „buožiu“ turtas turėjo būti konfiskuotas, o jie patys sumiti ir išvežti. Žinoma, kad tokiais sąlygomis našus ūkinis veikimas nebuvo įmanomas. Niekas nenorėjo ūkininkauti, apleidavo savo ūki, likviduodavo gyvulius, daugelis atsisakinėjo nuo žemės. Šių metų pavasario sėja buvo įvykdyta tik grasinimais.

Visiškas Lietuvos žemės ūkio sugriovimas buvo tik mėnesių, o gal ir savičių klausimas.

Bolševikai vyliėsi, kad dalindami žemę vargingesniems kaimo sluoksniams, jie privilios tarybų santvarkai ištikimus šalininkus, Tačiau 380.000 ha žemės išdalinimas keliasdešimtį tūkstančių valstiečių regimo entuziazmo jų tarpe nesukėlė. To priežastys buvo šios:

Daugumas gavusių žemės naujakurių neturėjo nei gyvo bei negyvo ūkio inventoriaus, nei trobesių, nei statybinės medžiagos trobesiams statyti, nei lėšų įsikurti. Gautas plikas žemės sklypelis, kuriame įsikurti veik nebuvo galimumo, nelabai džiugino naujakurius. Bolševikai naujakuriams tepaskyrė 20.000.000 rublių paskolos ir žadėjo sušelpti miško medžiagą bei aprūpinti gyvu ir negyvu inventoriumi, bet praktiškai didžiama naujakurių jokioms pagalbos negavo. Naujakuriai masiškai atsisakinėjo nuo gautosios žemės. Taip, pvz., vien Šiauliuose, nuo žemės atsisakė 850 naujakurių.

Buvo ir kitos priežastys, kurios vertė atsisakinėti nuo žemės. Naujakuriai iš pradžių manė, kad gaus žemę nuosavybėn, galės įkurti vienkiamy, kitais tariant, būti pilnu šeiminku savo ūkelyje. Bet kai ėmė aiškėti, kad netrukus bus steigiami „kolchozai“, kuriuose kiekvienas turės prievolę vien tik dirbti bolševikinės valstybės labui, tai noras įkurti savo ūkelį naujakuriuose greitai atslūgo.

Nuolat krašte augęs nepasitenkinimas bolševikų santvarka, jų beprasmiška ir žiauri ūkio politika, slopinimas lietuvių dvasios, naikinimas jos inteligentijos ir ūkininkijos, viešpatavimas žydu ir visokių atėjūnų iš Maskvos, visa tai ligi nulius sumažino įvykdytos žemės reformos reikšmę net tuose žmonėse, kurie buvo gavę žemės ir turėjo galimumo joje įsikurti.

Mirė žinoras prancūzų mokslininkas

PARYZIUS. Vakar mirė visame pasaulyje žinomas prancūzų mokslininkas ir radiologas Dr. Lobligeois. Jau beveik 40 metų Dr. Lobligeois atlieka radiumo tyrinėjimus. 1926 m. turėjo būti nuplauta viena jo ranka. Nepaisydamas

to, jis ir toliau tęsė savo mokslinę veiklą, ir 1940 m. jam turėjo būti nuplauta ir kita ranka. Mokslininkas gimė 1874 m. ir už savo mokslinius nuopelnus buvo paskirtas garbės legiono didžiuoju karininku.

Mane močiutė barė, linelių raut išvarė

(Linarautė Aukštaitiuose)

Saulutė, palengva išlindusi iš užu miško, apvėlgė medžiuose paskendusias kaimo sodybas ir pasveikino pirmaisiais spinduliais. Gimbučio kieme susirinkusios rovojės. O čia jų kulraišas sukė apstus talkininkų būrys, su saviške, jaunąja Gimbutaicia, iš viso devynetas. Ir užė, čezėjo, klegėjo, krykštavo jų balsais visas kiemas, visa sodyba ir rytą pradėdas kaimas.

— Ir užderėta, acilū Dievui, — pro šalį šukas nešdamasis, pasijuokė Gimbutiokas, — kad ti linai, išsigandę rovejų, iš dirvos nepabėgtų.

— Kur jie bėgs: kojos surištos, — kligeno Narbutų Marytė.

— Jei ir bėgtų, Onytė sugaudytų: juokas iš savos dirvos išleisti, — pridėjo, naują kulraišą susukus, mesdama Gimbutiokui šlamaičia. Visas būrelis suprunksė, suklego, sužiūro į raustančią putini Onytę: viena iš jų šūlėsi pamergė, antra į talką aštuonioliktai austi, kitos sugriebė Gimbutioką pasodino ant kulraišių ryšio ir derino jo veidą prie kurios geriau tinkas, o jaunąjį Gimbutaičiai visos šūlėsi marčiomis. Visi juokėsi, prunkstė, visas kiemas gyveno jaunystė.

— Veltui jūs siūlotės Jonui: pernai, sako žmonės, čia rado Olytė lynę, tai šiomet ir martaus, — labai rimt: nusiteikusi, bet jaunatvės iuoku gyvenanti, pasakojo šlamaičia.

— Pala, pala, o ką gi per Paauktini-mą kermošiuon ežės? Ar ne šlamo Aldona? — atsikirtio užpuo Klevinių Onutė.

— Matai, štai kur šunelio uodegėlė, ji

gera gera, o prie Jono ir sukas, — visos suvirto ant naujos „marčios“.

— Vaikai, valgyti, — išėjusi gonkuos, pašaukė šeiminkinė.

— Dėdiene, kurią priimsi marčia: ar Onutė ar Aldona? — sos talkininkės užsipoelė klausiti senąją Gimbutienę.

— Abi man, vaikeliai, krikštadukterės ir abi geros: abi verpėjos, abi audėjos.

— Gerai, gerai, dėdiene, — tarškėjo šlamaičia, — abi būsma tamstai marčios.

Ir visos būrys juokdamasis sugriuvo į trobą.

Po valandėlės dešimt rovejų: talkininkės ir dvi savosios, pasiėmę ryšius kulraišių, būreliu išėjo iš kiemo.

— Onute, vesk, ko mes lyg numirę be dainos einame, — kaž kuri prisiminė.

Onutė, išėjusi būrelio prišakin, paėmusi šiaudus po ranka, pradėjo:

— Mane močiutė barė barė...

Visas būrys sutartinai pritarė:

— Linelių raut išvarė...

Dainos baiga skambėjo jau gelsvų linų pabarėje.

— Myliu jauną bernelį, nešiu krautį svirnelin... —

baigė įsismaginusias rovejės, pasirinkusios baro pradžia.

— Kurį ves barą? — įsikišo Aldona.

— Matai, baravedė nori būti, — marčias siūlė, o drobe žuvis gaudytum, — pašiepė iš būrelio.

— Tegu saviškė veda.

— Klema, išvesk tiesų, kad berni tiesų gautum, — prikergė kažkuri.

— Aš atiduodu Onytei, ji pernai vedė.

— Onyte, tu giesmę vedi — vesk ir barą.

— Greičiau pradėk, lig vakaro nenurausime, ir nuobaigų negausime, — judino Marytė.

— Tik išvesk tiesų, kitais ir Jonas pames, — įgėlė kažkuri iš viso būrelio.

Onytė išėjo, pasitaisė ir, surovusi pirmą sauja, buvo bepadedanti į patiestą papievęje kulraišą, bet pastebėjusi šlamū Aldona suriko:

— Ona, ką darai: nori, kad visoms mums pusiaujas skaudėtų!

— Tai ką aš turiu daryti? — sumišo Onytė.

— Apsijuok pusiaują linu, — pastebėjo kita: — mano mama visada taip darydavo.

— Aldonai liežuvį apjuosk, kad lojant neįsoptų; paskui sutins ir daktaro nerasi, — gėlė Marytė.

Visas būrelis išsidalijo pirmąją baravedės surautą sauja ir apsijuosė linais liemenius. Kiekvienu vis stengėsi nutraukti kitos juosta, sujuosti kitą kulraišą. Pabarėje valandėlė žaidė nerūpestingumas ir jaunystė, o netrukus gulėjo eilė pėdų geltonomis kaip vaškas galvomis.

— Mergelės, liūdna, pas mus jau gavėnia atėjo, — pastebėjo viena.

— Bareli, pradėk, — dėdama sauja pėdan, nekantravo Marytė.

— Tu išvesk, ana tegu barą tiesina žiūrėk, nukraivėjo...

Ir viduryje baro Marytė pradėjo naują linarautės giesmę:

Pageito lineliai prie pabarėlio, Oj lylija lyliute prie pabarėlio.

— Lynė! — staiga sušuko Gimbutiok Klema, greta Onytės raudama.

Ir linarautės daina staiga nutrūko. Sustoję visos rovejės bare ir garsiai sušuko:

— Lynė! Lynė! Lynė!

— Onutė rado lynę, o gyresl nemylinti Jonuko.

— O dabar štai ir vėl jo lauke.

— Onyte, kada prašysi pamerginos?

Ir taip viena po kitos rykavo rovejės, traukdamos suaugusios du linus — lynę ir, surišusias iš jos vainiką, uždėjo Onytei ant galvos.

— Mūsų baravedė su lynė!

— Tegū jos gyvenimas laimingas.

— Tegul žaliuoja kaip lynė.

— O dabar lynės daina! — naują sauja raudama, sušuko Marytė.

Jau pasiroviau gražių linelių, Lylija lia lia gražių linelių, Jau prisiverpiaut plonų drobėlių... Jau prisijaudinau šilku sirvėtėlių...

Lynės daina, lynės mergos vedama, palydėjo naujas surautų pėdų eiles.

— Žiūrėk, Onute, jau ir bernelis atvažiuoja, — pastebėjusi atvažiuojantį Joną, žiobtelėjo šlamaičia.

— Ir tau gal nemažiau Jonas rūpi, kad kur anas, tai lyg uoste užuodi, — gėlė Marytė.

— Padėk Dieve, rovejoms, — pasveikino Jonas.

— Dėkui.

— Prašom talkon.

— Jonai, žinai ką pasakysim!

— Jonai, tu mus visais šokt vesi.

— Dabar neišsiginsi.

— Tikrai visas pašokinsi.

Ir panašiai viena kitą perrėkdamas, su linų saujomis apspito Joną, kuris, pririšęs vačias, buvo bepradedęs pėdus krauti. Bet mergaičių

būrelis apsupė jį ir rišė dviejų linų supinta juosta. Tas, lyg nusprasadamas, kas atsitiko, pradžioje gynėsi, bet mergaltės nugalėjo ir surišė.

— Onutės ir Jono pora! Porai!

— Tavo Onutė lynę rado ir tavo linuos, — pareiškė Jonui vyresnioji jo sesuo.

— Dabar, Jonai, nebeišsiginsi, mūsų teisybė, — viena kitą perrėkdamas, vedė suėmė Joną prie Onutės.

— Nebesiginis, šokinsiu, šokinsiu, tik paleiskite.

Viena, privedusi prie Onutės Joną, jai nuėmė lynę ir parodė Jonui, paskui vėl jai uždėjo.

— Matai, Jonai, mūsų teisybė.

— Žiūrėk, ir barą veda.

— O koks jis gražus, tiesus.

— Gera išsirinkai, myli liną.

— Pera laiminga!

Ir visos apmetė juos abu linais. Nuraudė stovėjo Jonas su Onute mergaičių rėd. Visi juokėsi.

— Padėkite sukrauti vežimą, pletų važiuosime, — prašneko pagaliau Jonas.

Kaip varnos supuolė visos prie vežimo ir, viena kitai neapsileisdamos, rinko pėdus. Netrukus lėtai stūmėsi vežimas. Šalia jo žingsniavo būrelis apsupti Jonas su Onute ir dainavo:

— Tekėjo saulutė pro debesėl...

— — — — —

Po pusdienio vėl tas pat klegesys bare, vėl dainos, lenktyniavimas ir jaunystė. Tik dabar kažkodėl gūdesnė daina. Daina, kuri primena linų nebėraunančias seses, kažkur toli toli nežinomos dalios drauges.

Anoj pusėj ežerėlio Lineliai rūduoja, rauna pulkas rovejėlių ir griaudžiai dainuoja.

Faktų liudijimai

VOKIEČIŲ KARIŲ PASTEBĖJIMAI DEMASKUOJA BOLŠEVIKINIŲ PROPAGANDININKŲ MELĄ

Dar neužmiršom komedijos, kuri vos prieš keletą savaičių buvo suvaidinta Maskvos — Vašingtono — Londono diplomatinės bičiulystės scenoje. Toj komedijoj dalyvavo, be kitų, ir Westministerio anglikonų arkivyskupas, leidęs savo katedroj po pamaldų sugroti internacionalą („... nei caras, Dievas, nei galiūnas iš skurdo mūs neišvaduos...“), ir Rooseveltas, pabylojęs žurnalistas apie tikėjimo laisvę stalininėj konstitucijoj, ir — tai ai mažiausiai stebina — bolševikų ambasadorius Londone Maiskis, kuris, lyg norėdamas suteikti svorio Roosevelto žodžiams, pažymėjo, jog SSSR esą 8.000 atdarų bažnyčių. Tuo Maiskio nurodytu skaičium, rodos, galima tikėti, tik būtų buvę gera dėl tikslumo pridurti, kad didelė didžiuma tų bažnyčių buvo Lietuvoj, Latvijoje, Estijoje, Rytų Lenkijoje, Galicijoje, Bukovinoj, Besarabijoje, žodžiu, kraštuose, kuriuos bolševikai dar neseniai tebuvo užėmę ir kur jie savųjų „reformų“ — jų tarpe ir antireliginių — vien dėl laiko stokos nebuvo spėję įvykdyti. Vadinasi, Maiskis pasigyrė tuo, ko bolševikai dar nepadarė, bet norėjo padaryti, ir tokiu būdu šlykščiai pamelavo.

Tolygų sovietinį melą ligi šiol dengė veidmaininga propaganda, ir niekam nebuvo leista bent aki mesti anapus uždangos: sovietų šalis juk buvo pasidariusi Europai terra incognita. Nūn toji paliantinga uždanga jau pakelta, ir „DZ im Ostland“, iliustruodamas Maiskio ir jo bendrininkų melą, pateikia šiu nuotrupu apie antireliginės bolševikų veiklos padarinius, vokiečių karių pastebėjimus Rusijoje:

Lugoje puikus bažnyčios pastatas visiškai apipelstas ir išniekintas. Mėniškais piaustiniais išpuošty suolų vietoj pastatyti neobliuonų lentų suolai; patalpos, mat, buvo naudojamas susirinkimams. Daili Lugojevos bažnyčia paversta mašinų dirbtuve, ir kaip puošmenys krito į akis didžiulė sovietų žvaigždė ir plakatas — atsšaukimas saugotis nelaimingų atsitikimų. Smenos bažnyčioje atidaryta šaltkalvio dirbtuvė.

Vokiečių karo korespondentas Dr. Traugott pasakoja, jog Krasnogvardeisko bažnyčios kupola paversta didžiu bunkeriu su įtvirtintais pabūklais; šalia buvo pastatytas kitas

bunkeris, kuriam statyti buvo panaudoti kapa. Toj pačioj vietoj kitą bažnyčią bolševikai buvo paverę sandėliu, kuriame šalia radijo aparatų, atimtu iš politiškai nepatikimų piliečių, mėtėsi stogų dengiamoj popierio ritiniai, klozeto įrengimo reikmenys ir pan.

Peterhofe, prie Kronštato įlankos, puiki katedra paversta prekių namais; seno ir vertingoj Duderovo bažnyčioj veikė varietė ir kinematografas. Staraja Russa bažnyčioj buvo rastos prižiūros karvės. Puošni Smolensko katedra paversta bedievinu muziejum, gi Ostrovo bažnyčioj įkurdintos kareivinės. Minimas vokiečių fronto korespondentas pastebi, jog panašų šios srities pavyzdžių jis galėtų pateikti be skaičiaus.

Tai faktai, niekais paverčią bolševikų diplomatų bei propagandininkų melą. Tatai dar labiau paryškina amerikiečių laikraštis „New York Times“, kurio maskviškis korespondentas visiškai nesivaržydamas praneša, jog sovietai pastaruoju metu antireliginę propagandą susilpninę dėl to, kad nori labiau įtikti savo bičiuliams anglams ir amerikiečiams. Tai dar viena žydiška — bolševikinio chameleonio spalva; moraliniai principai sovietams tėra tik priedanga, kuria jie naudojami pagal reikala, lygiai kaip dešimtmečius jie Zenevoje šaukė apie demokratiją, taika ir tautų laisvę, o pragai pasitaikius tuos principus akivaizdžiai ir begėdiškai sutrypė.

Taip valomas „katilas“

Vaizdai iš paskutinių kovų su apsuptais bolševikais

Tai yra vokiečių kario pasakojimas apie dramą — apie vieną iš daugelio dramų, kurios vyko Rusijos platuose kiekvieną kartą, kada tik didesnės prieš kariuomenės dalys pateko „katilam“. Tai ir yra dramos pradžia.

Ir šįkart sovietų karys, kaip ir visada, ginasi kietai ir atkakliai, nepaisydamas, kad sparnai nebedengiami. Vokiečių pėstininkas tvirtai laiko jį replėse.

Desperatiškai, beprotiškai daužosi ir blaškosi bolševikai, stengdamiesi pralaužti žiedą.

Prasilaužti bet kuria kaina — tai jų vadovybės šūkis. Šimtai krito, tūkstančiai atsitraukinėjo atgal, tardamiesi išvengsą likimo pasislėpdami margoje vietojėje. Jų priešinimasis tolydžio silpo, o vokiečių apsupti žiedas tokiu pat spartumu siaurėjo.

Zemėlapy toj vietoj, kur yra apsuptoji sritis, matyti pažymėti miškai, pelkės, ežerai. Tas, kuris ten buvo iškėlus koją, gali nustebes klausiti, kaip iš viso ten gali gyventi žmogus. Miške tėra vos siaurūs takelis, o tankmė laiko apipynę įvairiūrūsai krūmai bei vijokliai. Pelkės išvis neižengiamos, o ežerų pakraščiai baloti ir klampūs.

Šitokias vietas turi išvalkėję vokiečių pėstininkas, kiekviename žingsnyje tykojamas pavojų

ir slepiamas nuovargio. Atrodo, lyg bolševikai būtų kur išsprūde; belaisvių vos vienas kitas tepasi-

taiko. Jų skaičius ima augti tik po dvejeta savaičių, „katilui“ susiaurėjus ligi trejeta kilometrų diametro.

Einamė į tą „katilą“ su šauti paruoštais šautuvais ir pistoletais, pasakoja toliau vokiečių karys, priedamas paskutiniųjų apsupto prieš naikinimo kautynių vaizdą. Visą katilą supa pėstininkai su kulkosvaidžiais; priešui pabėgti nebeįmanoma: belieka arba mirti, arba pasiduoti. Sen bei ten pasigirsta šūviai, vienur kitur sutarška kulkosvaidžiai. Miškas pelkėtas, žemė po kojomis liumpsi, kaip ant spyruoklių. Truputį net neįauku. Kiekvienas išgyvena nepaprastą įtempimą, nes iš visur tampa pavojus.

Staiga pokštella šūvis, pro ausis prazvimbla kulkos.

Atsakymo bolševikams ligai neteks gauti. Štai, ten jau išsoka parudavusios povyzos: jie lyg velnio užsėsti bėga vienam vokiečių valomajam daliniui stačiai į glėbį. Tuoj jie paaimami nelaisvėn, tie purvini, peršlapę, barzdom apžėlę, nuskarę žmogystos. Idubusiose akyse spinksi baimė. Patekdami nelaisvėn jie prarado paskutinę viltį likti gyvi: politrukai jiems ikalė, jog patekti nelaisvėn reškia mirti žiauriausia mirtim, todėl reikią kovoti ligi paskutiniųjų. Iš tokio melo kyla pasibaisėtino klaukimo dramos; žmonių masės beprasmiškai atiduodamos mūšiai. Kautyniu laukuose vyksta tikros bolševikinio barbariškumo

orgijos. Tai, ką patiriam paėmę belaisvius, pralenkia visokią vaizduotę. Tie žmonės dienas ir savaites išbuvo žemės landynėse, be pastogės ir užuovėjos nuo lietaus, saulės, vėjo. Dvi savaites jie mito žaliais grybais, šaknelėmis ir žolėmis; jie suri'o ir nusibaigusius arklius. Sen ir ten matom arklių griaučių. Net ir kojos nugrauztos iki kaulų. Nėra arklio, kurio galvos kiaušas nebūtų suskaldytas ir smegenys neišdulpti. Daugumas, kovodami dėl gyvybės ir maisto, beplavinėdami po pelkes įklimpo ir žuvo.

Dar beviltiškesnėj padėty yra tie bolševikų kariai, kurie desperatiškai kovoja iš pasaulų: jie yra tikras įkūnytas pavojus.

Ir su tokiu priešu diena iš dienos turi kovoti vokiečių karys, pirmoje eilėje vokiečių pėstininkas.

Panama leido apginkluoti latvus

NEW YORKAS. Panamos vyriausybė, kaip praneša „New York Times“ paskelbė, kad nuo spalio 7 d. buvusiojo prezidento Ariaso vėdraudimas apginkluoti prekybos laivus atšaukiamas. Tuo reikalu oficialiai buvo pareikšta, jog Panama neturi laivyno ir laivininkystės bendrovėms leista su Panamos vėlavu plaukiančius laivus apginkluoti savo sąskaita.

Mokytojų pakeitimai

KRETINGOS APSKR.

Kretingos apskr. atleisti iš tarnybos nuo š. m. birželio 16 d. kaip išvežti: 1) Žadeikių pr. m. los ved. Gudauskas Kazys, 2) Ginteliškės pr. m. ved. Auslūkaitis Juozas, 3) Lapių pr. m. ved. Kiaunė Alfonsas, 4) Lapių pr. m. mokyt. Kiaunienė Jadvyga, 5) Gargžių pr. m. mokyt. Trušienė Stasė, 6) Palangos pr. m. mokyt. Šumskienė Vera, 7) Sačių pr. m. ved. Vinča Vaclovas, 8) Skuodo pr. m. mokyt. Vidugiris Povilas, 9) Sačių pr. m. mokyt. Vinčienė Marija, 10) Skuodo pr. m. mokyt. Juška Jonas, 11) Skuodo pr. m. mokyt. Juškienė Aurelija, 12) Narvydžių pr. m. ved. Simaitis Albinas, 13) Lenkimų pr. m. ved. Vičiulis Povilas, 14) Lenkimų pr. m. mokyt. Vičiulienė Rozalija, 15) Aleksandrijos pr. m. ved. Jazbutis Kazys.

16) Aleksandrijos pr. m. mokyt. Jazbutienė Stefa, 17) Kretingos pr. m. mokyt. Juodakienė Emilija, 18) Kretingos pr. m. mokyt. Zaleskienė Sofija, 19) Salantų pr. m. ved. Jocas Stasys, 20) Venižėnų pr. m. ved. Raipšys Vacius, 21) Venižėnų pr. m. mokyt. Raipšienė Kornelija. Dėl netinkamo laikymosi bolševikų valdymo metu atleisti iš tarnybos nuo š. m. birželio 21 d.: 1) Skuodo pr. m. Nr. 1 ved. Vilks Stasys, 2) Skuodo pr. m. Nr. 1 mokyt. Didžgalvienė Amalija, 3) Kretingos pr. m. Nr. 1 mokyt. Gylienė Marija, 4) Kretingos pr. m. Nr. 1 mokyt. Lingys Viktoras ir 5) Salantų pr. m. Nr. 1 mokyt. Kontrauskas Jonas.

PASKIRTI:

1) Znotinas Bronius nuo 1941. IX. 16 d. Arelso pr. m. laisv. samd. mokytoju, 2) Plačas Juozas — Palangos pr. m. mokytoju nuo 1941 m. rugsėjo mėn. 16 d., 3) Zenienė-Zališauskytė — Medsėdžių (Grušlaukės kompl.) pr. m. vedėja nuo 1941. IX. 16 d., 4) baigusis pedagog. mok. kursas Alondris Feliksas — į Baulbių pr. m. vedėju 5) baig. pedagog. mokyk. kursas Paulikas Vytautas — į Tūzų pr. m. vedėju, 6) buv. mokyt. Urbonavičiūtė Elena — į Grušlaukės pr. m. mokytoja, 7) baig. Tauragės mokyk. sem. Stonkutė Elena — į Genčių pr. m. mokytoja, 8) baig. pedagog. institut. Drapas Alfredas — į Kretingos pr. m. atsargos mokytoju, 9) baig. mokyt. semin. Mikėnas Valentinas — į Salantų pr. m. mokytoju — visi nuo š. m. rugsėjo 1 d. 10) buv. mokytoja Jakienė Sofija — į Kretingos pr. m. mokytoja nuo š. m. rugpjūčio 1 d., 11) mokyt. politkalnys Bortkevičius Petras — į Jokūbavo pr. m. vedėju nuo š. m. liepos 1 d. ir 12) baig. 8 klases gimn. Žadvydus Osvaldas — į Darbėnų pr. m. mokytoju nuo š. m. rugsėjo 1 d.

Nuo š. m. rugsėjo 1 d. savo prašymais perkelti: 1) Dopulčių m. ved. Gedminaitė Ona — Šapčių m. mokytoja, 2) Miščių m. mokyt. Stirbavičienė Vitalija — Dopulčių m. vedėja, 3) Panevėžio aps. Vašakėnų m. mokyt. Jančauskaitė Marija — Miščių m. vedėja, 4) Jokūbavos m. mokyt. Bortkevičienė Elena — Kretingos m. mokytoja, 5) Tuzų m. ved. Valiukaitė Leokadija — Jokūbavo m. mokytoja, 6) Tuzų m. mokyt. Startaitė Marija — Šleptikių m. vedėja, 7) Rudgalvių m. ved. Kašauskienė Teva — Jokūbavo m. mokytoja, 8) Kulių II m. ved. Kulkauskas Jonas — Skuodo m. ved., 9) Kulių II m. mokyt. Kulkauskienė Vanda — Skuodo m. mokytoja, 10) Baidotų m. ved. Petraskaitė Jadvyga — Gargžių m. mokytoja, 11) Gargžių m. mokyt. Sandargas Povilas — Skuodo m. mokytoju, 12) Grušlaukės m. mokyt. Viršilaitė Stasė — Skuodo m. mokytoja, 13) Daukšių m. mokyt. Pliate-

ris Tadas — Skuodo m. mokytoju, 14) Darbėnų m. ved. Malakūnas Liudas — Lapių m. vedėju, 15) Darbėnų m. mokyt. Malakūnienė Marija Lapių m. mokytoja, 16) Darbėnų m. mokyt. Jurgulis Rokas — Darbėnų m. vedėju, 17) Salenių m. mokyt. Čipšytė Stasė — Darbėnų m. mokytoja, 18) Baulbių m. ved. Freitagas Evaldas — Aleksandrijos m. vedėju, 19) Baulbių m. mokyt. Freitagienė Magdalena — Aleksandrijos m. mokytoja, 20) Rudaičių m. mokyt. Dibysterienė Paulina — Gargžių m. mokytoja, 21) Skuodo m. Nr. 1 mokyt. Stans Viktoras — Rudaičių m. mokytoju, 22) Ežaičių m. ved. Januševičius Juozas — Kulių II m. vedėju, 23) Telšių miesto m. mokyt. Leonavičius Stasys — Salantų m. vedėju, 24) Gaudučių m. mokyt. Staugaitis Pranas — tos pat m. vedėju, 25) Stonelių m. mokyt. Narušienė Ona — Gaudučių m. mokytoja, 26) Šarkių m. mokyt. Kundrotaitė Genovaitė — Salantų m. mokytoja, 27) Genčių m. mokyt. Simonaitis Ignas — Darbėnų m. mokytoju, 28) Tarvydų m. ved. Simonaitienė Antanina — Darbėnų m. mokytoja, 29) Šatraminių pr. m. ved. Jaškevičiūtė Pranė — Klausgalvių pr. m. mokytoja, 30) Šleptikių pr. m. mokyt. Startaitė Marija — Tuzų pr. m. mokytoja, 31) Kaukalikų pr. m. ved. Žilys Aleksandras — Grušlaukės pr. m. vedėju, 32) Kaukalikų pr. m. mokyt. Žilienė Apolonia — Grušlaukės m. mokytoja, 33) Vainelių pr. m. mokyt. Gurglys Vincas — Šatraminių pr. m. vedėju, 34) Vištovėnų pr. m. mokyt. Beniulis Pranas — Šleptikių pr. m. vedėju, 35) Aisėnų pr. m. ved. Šaulinskaitė Adelė — Veviržėnų pr. m. mokytoja, 36) Veviržėnų pr. m. mokyt. Stanis Juozas — Veviržėnų pr. m. vedėju, 37) Šiaulių apskr. Guostagalvių pr. m. mokyt. Zališauskytė Filomena — Kalniškių pr. m. mokytoja, 38) Darbėnų m. mokyt. Strumskienė Petronėlė — Kretingos m. Nr. 1 mokytoja, 39) Notėnų m. ved. Balsevičius Antanas — Klubių m. mokytoju, 40) Aleksandravo m. ved. Grigalūnienė Bronė — Kurmaičių m. vedėja, 41) Platielių m. ved. Petrauskas Juozas — Jokūbavo m. vedėju, 42) Ežkepių m. ved. Ziaunytė Ona — Tarvydų m. vedėja, 43) Jokulių m. ved. Stankus Juozas — Aleksandravo m. vedėju, 44) Kvietinių m. ved. Adomaitis Balys — Kūlupėnų m. vedėju, 45) Jokulių m. mokyt. Ziaušys Antanas — Baulbių m. mokytoju, 46) Grušlaukės m. mokyt. Šimkus Juozas — Kūlupėnų m. mokytoju, 47) Gargžių m. mokyt. Karmazinaitė Janė — Jurjonų m. vedėja, 48) Kalniškių m. mokyt. Pareigis Vilius — Karklėnų m. vedėju, 49) Šimulių m. mokyt. Šmulkštytė Magdalena — Kūliu m. mokytoja, 50) Gargžių m. mokyt. Gestaus Jonas — Kūliu m. mokytoju, 51) Šimulių m. ved. Ilginis Vladas — Kū-

liu m. vedėju, 52) Platielių m. mokyt. Barkauskas Vladas — Gargžių m. mokytoju, 53) Jurjonų m. ved. Jurgulis Liudas — Kvietinių m. vedėju, 54) Telšių apskr. Medingėnų m. ved. Bertulaitis Vilius — Gribžėnų m. vedėju, 55) Gribžėnų m. ved. Daknevičienė Karolina — Gribžėnų m. mokytoja, 56) Telšių apskr. Bergždių m. ved. Mačkus Valteris — Jokulių m. vedėju, 57) Telšių apskr. Bergždių m. mokyt. Mačkienė Vladė — Jokulių m. mokytoja, 58) Telšių apskr. Girdvainių m. ved. Dabrilienė Marija — Andriejavo m. mokytoja, 59) Šleptikių m. ved. Puleikis Vytautas — Žadeikių m. vedėju, 60) Gribžėnų m. mokyt. Kruminas Edgaras — Daukšių m. vedėju, 61) Kulalių m. ved. Simutytė, Filomena — Daukšių m. mokytoja, 62) Prialgavos m. ved. Anušis Albinas — Satės m. mokytoju, 63) Telšių apskr. Gomontlaukio m. mokyt. Knivaičius Tadas — Kulalių m. vedėju, 64) Narvydžių m. mokyt. Mojaras Stasys — Skuodo m. mokytoju, 65) Gušl. — Medsėdžio m. ved. Bružaitė Bronė — Palauknės m. mokytoja, 66) Stirbaidžių m. mokyt. Pabrėžaitė Adelė — Narvydžių m. vedėja, 67) Jakštaičių m. mokyt. Grušaitė Stefa — Narvydžių m. mokytoja, 68) Kūlupėnų m. ved. Bončkus Silvestras — Kulių II m. mokytoju, 69) Lenkimų m. ved. Laučienė Petronėlė — Darbėnų m. mokytoja, 70) Pažvelso I m. ved. Simonaitis Juozapas — Laukžemės m. vedėju, 71) Laukžemės m. ved. Kungis Jonas — Ežkepių m. vedėju, 72) Kūliu m. mokyt. Bernatoniė Stefanija — Platielių m. mokytoja, 73) Kurmaičių m. ved. Ablynaitė Stasė — Notėnų m. vedėja, 74) Ežaičių m. mokyt. Andriškaitė Stasė — Sirbaidžių m. mokytoja, 75) Palauknės m. mokyt. Sarvas Mikolas — Ginteliškės m. vedėju, 76) Šiaulių apskr. Zagarės m. mokyt. Sudžienė Justina — Mačiukių m. vedėja, 77) Kliūnių m. mokyt. Rinkaitienė Elena — Salantų m. mokytoja, 78) Šliktinės m. mokyt. Mostautaitė Irena — Tuzų m. vedėja, Kūliu m. ved. Balčas Kazys — Baidotų m. vedėju, 80) Andriejavo m. mokyt. Butkienė Agota — Rudgalvių m. vedėja.

ATLEISTI:

1) Grušlaukio pr. m. mokyt. Pakalniškis Justinas savo prašymu nuo 1941. IX. 15 d. atleistas iš eituju pareigų, 2) Gaudučių m. vedėjas Klupelis Maksas, kaip areštuotas ir negalintis eiti savo pareigų, — nuo 1941. VII. 1 d., 3) Salantų m. mokyt. Vičiulis Petras, kaip areštuotas ir negalintis eiti pareigų, — nuo 1941. VII. 1 d., 4) Karklų m. ved. Grybauskas Jonas, savo prašymu nuo 1941. m. rugsėjo 1 d., 5) Kretingos m. Nr. 1 mokyt. Žemgulienė Aleksandra savo prašymu atleista nuo 1941. VIII. 26 d. ir 6) Kūlupėnų m. mokyt. Vrubliauskienė Felicija — savo prašymu nuo 1941. IX. 1.

Daugel buvo sesutėlių mūsajam pulkely, tik ne visos šiandien raunam šitame kraštely.

Daugel mūsų broliučių toli išvaryta, daugel mūsų sesutėlių kažkur išastyta.

Vienos mūsų sesutėlės čia linelius rauna, kitos mūsų draugužėlės kažkur galiai rauda.

Rauna rauna sesutėlės gelsvuosius linelius, rieda galios ašarėlės dėl jaunų broliučių.

Toli toli išvaryta jaunieji brolieliai, sunkūs sunkūs juos prispaudė juodieji vargeliai.

Sunkūs sunkūs juos suspaudė didieji vargeliai, už Uralo žemės galo ne savoj šalėlėj.

Ta dainą sekė kita, o dirvoje gulė vis nauji pėdai, Nerautų linų baras vis mažėjo ir mažėjo:

Saulutė jau ritosi ežero bangomis, mergaitės rovė paskutines saujas — suskambo baigtuvių daina: —

Jau ir nurovėm visą barelį, gulį pėdelis prie pat pėdelio.

Su paskutiniais saulės spinduliais, iškėlė pabaigtuvių saujas, visa dešimtis sutartinai saulutei sušuko: — Linų! Baltų linų!

Dėdama saują pėdan, Marytė pastebėjo savo saujoje lynę. — Lynė.

— Nauja lynė.

— Mergaitės! Marytei pabaigtuvių lynė.

— Didžiausia laimė, pabaigtuvių lynė!

Ir mergaitės, vėl iškėlė rankas dar kartą, sušuko: — Lynė! Lynė! Lynė! Nuobaigu lynė!

Marytei visos supynė lynę ir su širdgėla uždėjo jai ant galvos. Jos akyse žibėjo ašaros, jos bernelis, kažkur toli toli, nežinomam ir balsiam krašte. Ir mergaitės, nebevirtė nuobaigu kūlio, liūdnai užtraukė: —

Kur pradingo tas takelis, Kurs pro kryžių ejo, Kur išvežtas tas brolelis, Kurs mane mylėjo...

Bet... ašaras nubraukę kiek linksmiau pradėjo:

Linelius rovlau rankas mazgojav.

Šiam sraujam upely paskandinau žiedelį. Ei linagalva, linagalva paskandinau žiedelį, pirštelių mandrumėlį.

Nuobaigu dainos aidi pasiekė kalną skelbdami Gimbučių linarautės nuobaigas. Rovėjų būrelis, linėm papuoštomis galvomis Onytės ir Marytės vedamas, užtraukė: —

Pasėjau linelius ant pylimo, Iloi linagalva Iloi, dėl jauno bernelio dėl mylimo Iloi linagauda Iloi.

Jų dainai pritarė iš kažkur atsiradę galudaržėje vyrai, daina skambėjo kaimo sodyboje ir mirė kažkur toli laukų platumoje, tamsiuose miškuose ir gale kaimo lauko — ežere.

J. Satekšnis.

SPORTAS

Šiaulių futbolo pirmenybės

Sekmadienį Šiauliuose pradėdamos vietos futbolo pirmenybės, kaip rašo „Tėvynė“, šios pirmenybės yra pakviestos šios vienuolikos: Gubernija, Luftwaffe, Reichsbahn, Partizanas, LGSF, Geležinkeliniai, be to, Kuršėnų, Joniškių, Žagarės, Radviliškio rinktinės ir kt. provincijos miestelių komandos. Kadangi dėl oro sąlygų nėra imanoma pirmenybių praveisti tašku sistema, jos bus vykdomos žaidynių tvarka. Pirmenybių laimėtojas bus skaitomas Šiaulių apygardos meisteris ir gaus taurę.

VARIAKOJIS VĖL PIRMASIS

Šiauliuose įvyko lauko teniso uždarymo rungtynės. Baiginiame susitikime žaidė Variakojis—Kačanauskas. Laimėjo ramiau žaidęs Variakojis 6:2, 6:1. Trečioji vieta atiteko Armonui. Tenka pažymėti, kad Šiaulių tenisininkai šiemet nesnaudė, buvo surengę eilę rungtynių ir geriausiai pasirodė po Kauno ir Vilniaus baltojo sporto atstovų.

Trumpai iš užsienio

Tarpvalstybinės teniso rungtynės Vokietija — Italija baigėsi sunkiai iškovota vokiečių tenisininkų pergale 3:2. Tuo būdu vokiečiai laimėjo Mitropa taurę, kuri praėjusiais metais buvo atitekus vengrams. Pažymėtina, jog Vokietijos meisters

Kauno Teatras

Trečiadienį, spalio 22 d.,

RIGOLETTO

Verdi 4 v. opera. Bilietai nuo 3—15 rb.

Penktadienį, spalio 24 d.,

ZENTAS

V. Krėvės-Mickevičiaus 8 pav. sodž. gyv. vaizdai. Bilietai nuo 1—8 rb.

Šeštadienį, spalio 25 d.,

TANNHÄUSER

R. Wagnerio 4 v. opera. Bilietai nuo 3—15 rb.

Sekmadienį, spalio 26 d., 13 val.

KLASTA IR MEILĖ

F. Šillerio 5 v. tragedija. Bilietai nuo 1—8 rb.

Sekmadienį, spalio 26 d., vakare

GULBIŲ EŽERAS

P. Čaikovskio 4 pav. baletas. Bilietai nuo 2—12 rb.

Spektaklių pradžia 18.30 val. Bilietai parduodami nuo 10 iki 12 ir nuo 16 iki 19 val.; šventadieniais — nuo 12 iki 14 ir nuo 16 iki 19 val.

Kauno Jaunimo Teatras

Šeštadienį, spalio mėn. 25 d., 16 val.

12 BROLIŲ JUODVARNIAIS LAKSČIUSIŲ

S. Čiurlionienės 4 pav. pasaka

Sekmadienį, spalio mėn. 26 d., 15 val.

TĖVO PALIKIMAS

3 pav. inscenuota liaudies pasaka.

BREMENO MIESTO MUZIKANTAI

4 pav. inscenuota brolių Grimmų pasaka.

KONCERTINĖ DALIS

Bilietai parduodami teatro kasoje (Laisvės al. 41, telef. 23717) nuo 10 iki 15 ir nuo 17 iki 19 val.

I LAISVE

Redakcija — Duonelaičio 24, II a., vyr. redaktorius tel. 20520, redakcijos sekretoriaus — 21414, redakcijos — 20530. Interesantai priminėjami 12—13 ir 17—18 val.

Administracija — Duonelaičio 24, I a., tel. 26375.

Skelbimai priimami tik iš vakaro iki 18 v.

terė Ursula Rossenow pralaimėjo Italei San Donnino 5:7, 1:6.

— Buv. daugkartinis Vokietijos futbolo meisteris FC Schalke 04 viešėjo Paryžiuje, kur žaidė su vietos karių vienuolike. Nors karių rinktinė buvo įtraukta keletas ne tenyškū futbolininkų, Schalke laimėjo 3:1 (3:0).

— Teniso Dunojaus taurė varžybose Kroatija iškėlė Vengrijai. Taurės varžybos eina į galą. Dabartinė lentelės padėtis tokia: 1. Vengrija 6 rugt., 8 tšk., 2. Italija 5 rugt., 5 tšk., 3. Kroatija 6 rugt., 5 tšk., 4. Vokietija 5 rugt., 4 tšk.

— Muencheno boksininkų ekipa viešėjo Katovicuose ir laimėjo prieš vietos rinktinę 8:6.

— Lapkričio 7—9 d. d. Kopenhagoje numatomos tarpvalstybinės teniso rungtynės Švedija — Danija. Jau sudaryta švedų tenisininkų komanda, į kurią įeina Schroederis, Rohlssonas, Johannsonas, ir Oestbergas.

— Vokietijos Luftwaffe plaukikai Stockholmė rungtyniavo su vietos plaukikais. Gražiai pasirodė šuolininkai Weiss, Kitzig, Aderholt. Vandensvydžio susitikimą laimėjo Stockholmė Hellas pasakme 6:4 (5:1).

— Weimare baigtos Vokietijos moterų rankinio pirmenybės. Į baigmę pateko 1938 ir 1939 m. meisteris TTB ir VFR-Mannheim. Laimėjo VFR-Mannheim 2:1 (0:0). Trečioji vieta atiteko Concordia Hamburg, kuri iškėlė Stahlunion Duesseldorf 7:1 (4:0).

VOKIETIJOJ IR KARO METU RENGIAMOS MALDININKŲ KELIONĖS

BERLIN. Nepaisant karo suvaržymų, ir šiais metais, padedant valdžios organams, rengiamos maldininkų kelionės į Vokietijos katalikiškas vietas. Tik Reino srityje buvo surengta 11 kelionių, kurioms vadovavo katalikų dvasininkai, iš jų keturios į žinomą maldininkų lankymosi vietą Kevelarą. Viena didžiausių maldininkų kelionių neseniai įvyko i Altoettingą, Bavarijoje. Procesijoje į visame pasaulyje žinoma „Kandios koplytėlė“ dalyvavo apie 3.000 žmonių. Dalyvių tarpe buvo matyti daug karių.

Fuer Grossbetriebe des Metallgewerbes in Deutschland werden arbeitslose Fachkraefte des Metallgewerbes und juengere arbeitslose maennl. und weibl. Arbeitskraefte gesucht. Einsatz erfolgt in Gruppen mit Gemeinschaftsverpflegung und Unterbringung. Die Anlernung auf das kuenftige Arbeitsgebiet erfolgt in Deutschland; Entlohnung nach den fuer deutsche Arbeitskraefte geltenden Bestimmungen. Die Lohnersparnisse koennen ueberwiesen werden. Meldung bis 31. 10. 41 und Auskunft beim Arbeitsamt Kauen, Uosto Krantas 6, und den Nebenstellen.

Fuer deutsche Dienststellen in Kauen werden gesucht: Kraftwagenfuehrer und Bueropersonal mit Verstaendnis fuer wirtschaftliche Angelegenheiten. Meldungen und Auskunft beim Arbeitsamt Kauen, Uosto Krantas 6.

RADIJO PROGRAMA

KETVIRTADIENIS, 23. X. 5.00 Vokiečių kariams; 6.00 Maldų, dienos minfys. Rytinis koncertas; 7.00 Zinios vokiečių k.; 7.15 Zinios, pranešimai, dienos programa; 7.45 Plokštelių muzika; 8.00 Mankšta moterims. Vad. Danutė Nasvytytė; 8.15—9.15 — pertrauka; 9.15 Zinios; 9.30 Koncertas; 10.10 T. Katelinė: Vaikų palinkimas kritikai; 10.30 Koncertas; 11.30 Antanas Rūkštelė: Lietuviško meno kelias; 11.50 Plokštelių muzika; 12.00 Varpų muzika iš Karo muziejaus. Zinios, tolimesnė dienos programa; 12.20 Plokštelių muzika; 12.30 Zinios vokiečių k.; 12.45 Vidudienio koncertas (transl. iš Vok.); 14.00 Zinios vokiečių k.; 14.15 Popietinis koncertas (transl. iš Vok.); 15.00 Zinios vokiečių k. Po jų — pertrauka iki 16.00 val.; 16.00 Garsų vainikas; 17.00

Zinios vokiečių k.; 17.15 Zinios, laikraščiu naujienos, pranešimai; 17.45 Radijo paštas (Stasys Balys); 18.00 Reichas vaizduose — Turingija; 18.15 Dainuoja Antanina Dambrauskaitė; 18.30 Laiko įvykiai, pranešimai iš fronto, Vyriausios vokiečių karo vadovybės pranešimai ir žinios vokiečių k.; 20.15 Zinios, programa rytdienai; 20.30 Vokiška; Lietuviams; 20.45 Vaidinimas Kleisto „Sukultas aotis“. Rež. Juozas Gučas; 22.00 Zinios vokiečių k. Po jų žinios lietuvių k. Šokių muzika; 23.00 Programos pabaiga.

Didelėms metalo įmonėms Vokietijoje reikalingi metalo specialistai ir jaunesnio amžiaus darbo jėgos — be darbiai: vyrų ir moterų.

Darbo jėgų paskirstymas įvyksta grupėmis ir duodamas pilnas išlaikymas, Paruošimas būsimai specialybei įvyksta Vokietijoje; atlyginimas pagal veikiančius Vokietijoje darbo jėgos atlyginimo nuostatus. Atlyginimo santaupos gali būti persiustos. Registravimas iki 31. 10. 41. Informacijas teikia Darbo Istaiga, Kaune, Uosto Kr. 6 ir jos skyriai.

2130(2)

Vilniaus Universiteto Pirmosios (1940 m.) Laidos Teisininkams Karo laiku žuvo pas foto „Atelier Zinaida“ užsakytoji Vilniaus Universiteto pirmosios teisininkų laidos vinietė. Dabar tenka ją gaminti iš naujo. Todėl visi teisininkai, baigę universitetą 1940. VI. 15, prašomi prisiusiti savo fotografijas iki lapkričio 15 d. šiuo adresu: P. Vilutis, Laisvės al. 50 Nr. b. 3, tlf. 24851. Kitoje pusėje fotografijos turi būti aiškiai parašyta pavardė, vardas ir adresas. Buv. Jūsų seniūnas P. Vilutis. 2055

SKELBIMAS

Statybos Trestas, Laisvės al. 16

skelbia varžytynes

esančius prie Vičiūnų km. Nemune sielius apie 1450 ktm., suplukdyti ir užtraukti Nerimi iki Lentpiūvės nr. I, Varnių g-vė nr. 2 ir Stalių d-vės nr. I, Jonavos g-vė 72. Pasūlymai priimami iki š. m. spalio mėn. 24 d. darbo valandomis nuo 8,30—16,30, kamb. nr. 25.

Statybos Trestas 2080(2)

VANDENŲ VALDYBOS telefonų sąrašas

I. Kaunas, Mickevičiaus g-vė Nr. 21:

- 1. Direktorius 21177
2. Kanceliarijos viršininkas . 29677
3. Statybos Tarnybos Viršininkas 25017
4. Tyrimų Tarnybos Viršininkas 27660
5. Mašinų skyriaus Viršininkas 24163
6. Apskaitomybės skyrius .. 28743
7. Ūkio skyrius 20017

II. Kaunas, Prieplaukos krantas Nr. 53:

- 8. Laivininkystės Direkcija .. 29279
9. Laivininkystės Inspektorius 22897
10. Kauno Vandens Kelių Rationo Viršininkas 20216
11. Kauno Vandens Kelių Rationo kanceliarija ir buhalterija 26127

III. Kaunas, Žiemos uostas:

- 12. Uosto Viršininkas 24559
13. Uosto buhalterija 21329
14. Laivų remonto dirbtuvės . 27901
2106(1)

Valstybinio Spirito ir Degtinės Tresto ir įmonių Kaune telefonai:

- 1. Tresto Valdytojas 22443
2. Admin. ir Ūkio Skyrius ... 25828
3. Finansų Skyr. (vyr. buhalteris 21029
4. Zaliavų ir Tiekimo Skyrius 27676
5. Statybos ir Technikos Skyrius 20966
6. Kauno Valst. Degtinės Gamykla 20225
7. Valst. Likerių fabrikas „Stumbras“ 26462
8. Valstybinis Kamščių Fabrikas 21418
2110(1)

Skelbimas

Reikalingas sumanus šaltkalvis nuolatiniam darbui. Kreiptis i V. K. D. „Kartonažas“, Kaune, Duonelaičio g. Nr. 41. 2116(3)

Skubiai reikalinga tarnaitė, mokanti namų ruošą. Kreiptis: Beržų g. Nr. 1, bt. 3, nuo 15 val. 2117(1)

2 asm. šeimai reikalinga bent kiek suprantanti rusiškai arba vokiškai namų darbininkė. Ieiti iš kiemo, 11—13 ir 16—17.30 val. Dainavos g. 2, bt. 2. Gali būti ateinanti. 2115(1)

Kas žino apie Simoną Migliną, s. Stasio, prieš karą tarnavusį Kaune, prašom pranešti motinai Medinų km. Marijampolės apskr., M. Miglinienei. 2122(1)

Reikalinga ateinanti patarnautoja. Atlyginimas geras. Kreiptis kasdien Prūsų 8, bt. 3, 18—20 val. 2118(1)

Smulkūs skelbimai

JEI IŠVERSTI KA NORS REIK, I SAPIEGOS 6 EIK

Vertimų biuras „Plunksna“ verčia i vokiečių kalbą prašymus, pažymėjimus ir kitus raštus. Kaunas, Sapiegos (buv. Tolstojaus) g. 6 nr. Tif. 23727. 1734

Kad neįkvotum laiko ir neišleistum veltui pinigų, turėdamas atlikti reikala, kreipkis i vertimų, perrašinėjimo ir informacijos biura, Kaunas, Duonelaičio g. 4-a, tel. 27179. Čia gausi paaiškinimus ir nurodymus visais Tamstai rūpimais klausimais. 2037(6)

Skubiai reikalinga prie dviejų metų berniuko prasilavinusi, vidutinio amžiaus, mylinti vaikus mergina. Atlyginimas geras. Pageidaujamos rekomendacijos. Teirautis tel. 23767 kasdien ligi 14 val. ir nuo 20—21 val. 2062(2)

Reikalingas vertėjas, gerai mokas lietuvių ir vokiečių kalbas žodžiu ir raštu. Atlyginimas geras. Kreiptis i Geležinkelių Valdybą Vilniuje, kamb. 455 darbo valandomis. 1898(7)

Pamestas Kestučio gatvėj rankinukas su pinigais ir vidaus pasu vardu Felicijos Sarnackaitės. Gražinusiame pasą i Daukanto g. 10-1 — atlyginasiu. 2050(2)

Mokantis kalbėti vokiečių, lietuvių, rusų ir lenkų kalbomis tuojau ieško perkalbėtojo, įstaigoje sargo ir panašaus darbo. Siūlyti: Lukšio 12, b. 3, telef. 41283. 2091(4)

Duosiu 500 rub. kas nurodys butą iš 2-3 kambarių su patogumais ir virtuve centre, apie Sobora. Skambinti tel. 23364. 2056(2)

Ūkiai prie Garliavos (7 km. už Kauno) reikalinga šeimininkė. Rašyti „I Laisvę“ adm. dėl I. K. 2067(2)

Reikalinga tarnaitė dviejų asmenų šeimai, mokanti virti. Kreiptis Žemaičių g. 71, tel. 28416, nuo 17—21 val. 2052(2)

Kas žino apie mano buto daiktų likimą ar kur jie randasi, prašau man pranešti. Adv. Juozas Bataitis, Kaunas, Sapiegos g-vė 1, bt. 11; tel. 29790. 1950(1)

Tarnautojas ieško kambario su baldais. Skambinti tel. 28078 — (10) nuo 8 — 18 val. 2114(1)

Tarnautojas ieško buto iš 1—2-ju kambarių ir virtuvės. Pageidaujama netoli miesto centro, žaliakalnyje arba Sančiuose. Siūlyti: Kauno Apylinkės Teisme, Registracija, asmeniškai arba raštu. Jonui Urbanavičiui. 2094(1)

Kybartų papirajai reikalingas vargonininkas. Pasūlymus siūsti Kybartų klebono adresu: Kybartų paštas. 2095(3)

Reikalinga vyresnio amžiaus tarnaitė namų ruošai ir ligonei prižiūrėti. Kreiptis Savanorių prosp. 73, b. 3. 2096(1)

Perkame įvairias knygas ir žurnalus. Mokame sąžiningas kainas. „3 Lelijų“ knygynas, Laisvės al. 21. 2098(1)

Noriu pirkti mažą, gerai užlaikytą rašomąją mašinėlę. Siūlyti: Alytus, Kauko g-vė 22. Kupriai. 2099(1)

Sąžiningas ir abstinentiškas valkinas, išėjęs maždaug 4-ių klasių kursą, ieško: raštininko, pardavėjo ar zakristijono tarnybos. Ja man su radusiam, atlyginasiu. P. Peldžius, Šetekšnių k., Panemunėlio d., Rokiskio a. 2100(1)

Baigęs 4 gimnazijos klases, turįs praktikos raštines darbe, skubiai ieškau saskaitininko, kasininko ar panašaus darbo. Siūlyti „I Laisvę“ Administr. V — 3. 2101(1)

3 narių šeimai reikalinga sąžininga tarnaitė, mokanti virti. Kreiptis nuo 16 val. 30 min. Vasario 16 Nr. 3, but. 4. 2102(1)

Reikalinga tarnaitė prie 2-ju metų vaiko. Kreiptis Kapsų 36, but. 2, tarp 18—21 val. 2103(1)

Kelvių dėmesiai!

Pranešame, kad nuo š. m. spalio mėn. 24 d. iš Jurbarko garlaivis išeis kas antrą dieną vieton 8 val. — 7 val. Pro visas prieplaukas garlaivis praeis 1 val. anksčiau. Latvininkystės Direkcija 2104(1)

Skelbimas

Vilkaviškio apskr. ligoninei tuojau reikia 2 akušerių ir 1 med. sesers. Kreiptis i ligoninės vedėją. 2105(2)

Perku vartotas pašto ženklus su albumais ir be. Siūlyti tel. 21890. Savanorių pr. Nr. 1, bt. 7 (iš kiemo). 2111(1)

Kas žino apie Plikauską Juozą, tarnavusį Pabradės poligone, prašom pranešti Plikauskienel, Jungėnų km. Kalvarijos valsč., Marijampolės apskr. 2112(1)

Reikalingas geras vokiečių kalbos mokytojas-ja. Siūlyti: Sakių 13, 1 b., 17—21 val. 2113(1)

Išnuomosiu geram stovy pjanina. Pasūlymus siūsti šio laikraščio administracijai. Skelbimas Nr. 2167. 2108(1)

2130(2)

Vokiškoms įstaigoms reikalingi: Soferiai, Tarnautojai, nusimaną ūkio srity. bo Istaigoj, Kaune, Uosto kr. 6. Pranešti ir informacijas gauti Dar- 2129(1)

Elektro mechaninė ir prietaisų remonto dirbtuvė, Nemuno 30, atliekamj visi elektro ir šaltkalvių darbai. Ten pat parduodama: elektr. dulkių siurblys, elektr. plytelė, elektr. prosas, auto dinamos, naujai sumontuotos anodo baterijos, elektr. skutimo mašinėlės ir t. t. 2109(1)

Reikalingas drožėjas — žaislų dirbėjas ir rankdarbių siuvinėtoja. Kreiptis: „V“ knygynas, Kaunas, Laisvės 42, telef. 23332. 2127(1)

Perskaityęs knyga ar žurnalą perleisk ją perskaityti kitam, mes tarpininkausim. „V“ knygynas, Kaunas, Laisvės 42. 2128(2)

Parduodu moterišką dviratį, 2 valkų paltukas, nuo 12—14 metų ir iliustra. Kreiptis Aukštaičių 27, b. 3, nuo 17—20 val. 2126(1)

Vertimai, prašymai, reikalų raštai, prek. korespondencija — tai darbai, kuriuos greitai, gerai ir nebrangiai atlieka Vainorių vertimų biuras, Kaunas, Vytauto prosp. 61a. Tel. 26000. 2125(1)

Valstybiniam Poligrafijos Pramonės Trestui REIKALINGA VERTE-JAS-A, mokas-anti gerai žodžiu ir raštu vokiečių ir lietuvių kalbas. Teirautis V. P. Pr. Treste, Grunvaldo g. 14. 2124(1)

Spalio 21 d. anksti rytą Kaune, iš Rotušės a. 17 nr. kiemo dingo 4-metė kumelė (bėra, lauka, 3 kojos baltos). Mačiusieji ar žinantieji apie kumelę prašomi pranešti Šometui Vincui, Rotušės 17. Bus atlyginta, 2123(1)

Parduodama nauja Kvarco lempa firmos „Original Hanau“ ir naujas 120 bosų akordeonas su trijais registrais. Kreiptis nuo 17—19 val. Vytauto pr. Nr. 14, bt. 1. 2121(1)

Gydytojas

VENČKONAS JURGIS. Vidaus ir nervų ligos. Kaune, Duonelaičio g-vė 42 Nr., telef. 25312. Priima kasdien nuo 8—12, 16—20 val. 2120(3)

Aerodrome pamesta piniginė su dokumentais, vidaus pasas Nr. 1348807/262. Maisto kortelė 005299 Nr. laikyti be vertės; radusį prašau gražinti nors dokumentus, Vytauto pr. 11, b. 9. Samsonovui. 2119(1)

„I Laisvę“ skelbimų kainos: darbo ieškantiems Rub. 2,—; darbo siūlantiesiems Rub. 10,—; pirkimo ir pardavimo smulkūs skelbimai Rub. 15,—; valdinių ir prekybinių įstaigų skelbimai 1 petito eilutė 4 rub. Adresas: Kaunas, Duonelaičio g. Nr. 24, tel. 26375. Administracija atdara nuo 8 iki 18 val. Leidžia a. a. b. „Spaudos Žodis“. Spausdina „Žaibo“ spaustu- vė (Kaunas, Duonelaičio 24).

Ketvirtajam mėnesiui praėjus

Minėdami tris Rytų karo mėnesius nujautėm greitą bolševikų fronto pakrikimą. Pralaidę jau ir ketvirtąjį šito žygio mėnesį tegalim konstatuoti anuomet teisingai spėję. Vientiso fronto Rytuose jau nebėra. Leningradas apsuptas iš visų pusių, ir jo gynėjai bei civiliai gyventojai, kuriuos bolševikiniai komisarai verčia taip pat ruoštis gynimuisi, maisto trūkumo ir beužinančių žiemos šalčių kankinami ilgai nebeįsilaikys. Jų likimas ir be ypatingos ofenzyvos yra savaime užamspauduotas. Pačiomis paskutiniosiomis ketvirtojo mėnesio dienomis baigta valyti Baltija: su Dagō salos paėmimu krito paskutinė bolševikų jūrinė bazė Baltijoje, jeigu neskaitysim Kronštato, kuris, kaip ir Leningradas, yra kietai „užkimštas“ Suomiių įlankos bonkoje.

Eidami į vidurinį fronto sektorių, matom, kaip ties Kalininu (Tverais) vokiečių įvartytas kylys atkrinto Maskvą nuo šiaurės. Pačią Maskvą giedrą dieną jau galima matyti boluojant nuo Možaisko, esančio vokiečių rąkose. Toliausiai į rytus pasitūmėta pietinėje sektoriuje: vokiečiams paėmus Taganrogą, matyti Dono Rostovas, stovįs pačioje šiaurinėje Azovo jūros smailumoje: už jo ir už Dono jau driekiasi Šiaurės Kaukazo lyguma, nusiėmanti ligi Kaukazo kalnų grandinės, užtveriančios tarą tarp Juodųjų jūrų ir Kaspijos ežero ir sudarančios lyg užuovėję Baku naftos šaltiniai. Lygiagrečiai su prasiveržimu Taganrogo — Rostovo kryptimi eina ir paties Doneco pramonės baseino puolimas; Stalino miesto paėmimas yra vienas iš reikšmingų to puolimo etapų.

Negalima praleisti nepaminėjus ir vokiečių sąjungininkų laimėjimų: suomiai šiaurėj pasiekė Karelių sostinę Petroskoi, o rumunai pietuose Odesą.

Trumpai, galim tarti, kad iš esmės sovietų frontas jau krinka; krikimas jau ima reikėti ir politinėje srityje, centrinė valdžia palikęs Maskvą ir išsikirsčius po Rusiją. Ūkiškai lemiami smūgiai sovietams suduoti atėmus Ukrainą, eliminavus iš ūkinio proceso Leningradą bei Maskvos rajonus ir nūn puolant Doneco baseiną. Tokiu būdu sovietams iškrito svarbiausios žemės ūkio ir pramonės sritys.

Jeigu skaitytojas apie karo balansą spręst iš žemėlapy nubrėžtos fronto padėties, jis neturės pilno ir tikro Rytų karo vaizdo, jeigu neprisimins, kad tuos didžiulius plotus vokiečių karys turėjo prazygiuoti kiekviename žingsnyje tykojamas pavojaus iš klatingo raudonarmiečio, kuriam nežinomas europinis kario riteriškumas, kuris į savo gyvybę žūri su fanatiško laukinio rytiečio abejingumu ir, politruku ieterizuotas, beviltiškai kaujasi ligi paskutinio kraujo lašo. Tokios beprasms yra ir dabartinės kruvinosios kautynės; pernelyg aišku, kad sovietų ir bolševizmo jos nebeišgydys, o vien tik dar labiau išlėdys gėrybių sunaikinimą ir žmonių žudynes.

Įsteigti Sveikatos Rūmai Rytų Kraštau

Kaip praneša „Deutsche Zeitung im Ostland“ (nr. 76), praėjusį šeštadienį Rygoje buvo iškilmingai atidaryti Sveikatos Rūmai Rytų Kraštau (Gesundheitskammer fuer das Ostland). Steigiamajame posėdyje dalyvavę visų sveikatingumo apsaugos profesijų atstovai: gydytojai, dantų gydytojai, vaistininkai, galtingosios seselės, akušerės ir t. t. Platų pranešimą apie steigiamų Rūmų uždavinius ir sveikatingumo apsaugos tvarkymą Rytų Krašte susirinkimui padarė įgaliojantis sveikatos reikalams prie Reicho Komisarо Rytų Kraštau dr. Wegner. Savo pranešime kalbėjojasi palietė privatinę gydytojų praktiką, vaistinių nuosavybes ir kitus su sveikatos reikalais susijusius klausimus.

Aptilo „strategai“

(Iš laikraštiniuko bloknoto)

Keturių mėnesių karo sukakties proga tenka paminėti vieną būdingą reiškinį, kurio dabar nebetenka pastebėti. Anksčiau buvo pilna „strategų“. Kur pasisuksi vis išgirsi „stratego“ nuomonę. Be abejo, „strategus“ buvo pagimdęs karas, bet karas „strategus“ ir pražudė. Štai, kaip dingsta žmogaus didybė!

Dažniausia kitaip išėdavo, negu „strategas“ nusakydavo. Tačiau „strategas“ ir toliau sau plepėdavo, nors ir kita kartą nepataikydavo.

— Mielas, — vieną kartą kalbėjo „strategas“, — argi Tamsta nesupranti, lenkai okupuos Rytų Prūsus, na, ir pačiam Berlynui teks rimtai susirūpinti, jei, ko gero, nepakliūti į nelaisvę.

— Tačiau Tamsta, — prieštaravo tas, kuriam varu buvo brukama nuomonė, — šitaip kalbėdami, neturime jokios realios bazės. Tik Tamsta pagalkov, ar tai galima. Operuok Tamsta gryniais skaičiais, jei ne kuo nors kitu...

— Nieko panašaus, — atsōvė „strategas“, — mano nuomonė paremta ir pačių lenkų karo autoritetu.

— Na, jei šitaip, — nusileido tas, kuris klausėsi, bet vis dėlto pridėjo, — nebūkime lengvatikiškas...

Tačiau „strategas“ ji greit pribagė. Jis taip mokėjo pulti, neleisti prieštarauti, kad gana. Man teko pro mėlynus kavinės dūmus tik stebėtis ir klausyti savęs, kodėl „strategas“ bergižiai leidžia savo dieneles...

Tai būta ne vieno tokio „stratego“ iš lenkiškos stovyklos. Betgi nemaža buvo vieno kito ir bolševikiško „stratego“.

— Kaip atrodo bolševikų kariuomenė, — klausia, girdžiu, vienas „strategas“, kažkokio kito vyro. Nežinau kas tas kitas buvo — politikas, diplomatas, vertintojas, agentas, tačiau jis pranašingai atsakė:

— Nusispiauti, — atrėžė jis. Kol nebuvau matęs, kitaip išsivalzdavau, bet dabar minėsi mano žodį...

Klausėjas mėgino protestuoti: — Bet Tamsta, juk tiek mašinų, tiek kulkosvaidžių, tiek lėktuvų, tiek pasiryžimo...

— Prieš talkias, ramias tautas ir valstybes, — nutraukė kalbą antrasis. Dabar aš jų nebematau, bet atsimenu pareiškimą — minėsi mano

žodį. Ot, šitas vyras, manau aš, tikrai galėjo būti strategu. Juk šiaip ar taip jis tikrai apibūdino bolševikų kariuomenę. Tai padarė, kaip mano bloknotė užrašyta, pačiomis pirmomis dienomis.

Kartais pasitaikydavo įkyrių „strategų“, kurie tyčiomis klausdavo apie bolševikų kariuomenę. Ot, tokiems reikėjo mokėti atsakyti. Čia kaip vyskupo Valančiaus Juzė turėjo patalkyti atsakyti.

— Ar šiaušiasi ponas prieš valdžią?

— Kaipgi šiaušiasi, šiaušiasi, net labai, kai iš ryto šukuojasi.

— Ar girdėjai apie tai, kad...

— Girdėjau, kaip gi, varpais skambinant...

Todėl ir dabar panašiai buvo kalbama.

— Kaip atrodo bolševikų aviacija?

— Matai, Tamsta, aš ne lakūnas, nieko negaliu pasakyti, nenusimau...

— O kaip Tamstai patinka tankai?

— Aš ne tankistas, negaliu kariškai spręsti, tik pasakysiu, kad baisiai tarška ir labai ardo Laisvės alėją...

— Na, o kaip kavalerija?

— Tiesa, kavalerija nebloga... bet žinau Tamsta, tai, sako, nemodernus ginklas. Dabar, sako, viską nulemia „juodieji husarai“, bet kaip jie atrodo, nesu matęs...

Tačiau šiandien visi „strategai“ nutilo. Jie tiesiog dingo ar išvažiavo. Pagaliau, ir patys karo faktai taip iškalbingai kalba, kad „strategams“ nebetenka kalbėti. Tai geriausiai matyti šiandien, keturių mėnesių sukakties dieną...

KAIP JAUNŲ ŪKININKŲ RATELIAI PERGYVENO BOLŠEVIKŲ LAIKMETI

Be jau anksčiau paskelbtų jauniesiems ūkininkams vaismedžių sėklų ir gilių rinkimo varžybų šiomis dienomis Žemės Ūkio Būmų švietimo skyrius jauniesiems ūkininkams paskelbė naują konkursą, būtent, parašyti rašinį tema: „Kaip aš ir mano ratelis pergyveno bolševikų okupaciją“. Geriausiems rašiniams premijuoti paskirta piniginių premijų sumoje 450 rublių ir įvairių knygų. Rašinio konkursas jaunųjų ūkininkų tarpe kelia gyvo susidomėjimo. (t.)

Ausfuhrungsbestimmung Nr. 1 fuer die Kartoffelwirtschaft

Betr.: Versorgung der Städte Kauen, Wilna, Schaulen und Ponnevich mit Kartoffeln

Auf Grund der §§ 3 und 6 der Anordnung Nr. 1 des Herrn Generalkommissars für Litauen auf dem Gebiete der Kartoffelwirtschaft ordne ich folgendes an:

Zur Sicherstellung der Versorgung der Bevölkerung mit Kartoffeln für Speisewecke werden Bezugsausweise eingeführt.

a) Alle Haushaltungen sowie Grossverbraucher, d. h. die Gaststätten, Krankenhäuser, Kantinen, Werkstätten, Anstalten und sonstige Einrichtungen erhalten entsprechend den zu befristeten Personen Bezugsausweise durch die Ernährungsämter der Herren Gebietskommissare.

Die Haushaltungen und Grossverbraucher sind berechtigt, gegen Abgabe der Bezugsausweise direkt beim Erzeuger in den in der Anordnung Nr. 1 vorgesehene

Bezirken Kartoffeln zu beziehen.

b) Die Erzeuger sind verpflichtet, spätestens drei Tage nach erfolgter Lieferung die Bezugsausweise, welche als Nachweis für die Erfüllung der Ablieferungspflicht gelten, an die Gemeindegeldtesten bzw. Amtsvorsteher abzuliefern. Diese müssen die gesammelten Bescheinigungen wöchentlich dem Kreischaef einreichen.

c) Erzeuger, welche bereits Kartoffeln direkt an Verbraucher geliefert haben, müssen sich die Bezugsausweise nachträglich vom Verbraucher aushändigen lassen, damit eine Anrechnung auf das Ablieferungssoll erfolgt.

Kauen, den 14. Oktober 1941.

Der Generalkommissar in Kauen
I. A.
(gez.) Dr. PENSE

Bekanntmachung

betreffs Zuweisung von Brennmaterial

Seit einigen Tagen werden für die Behörden, Industrie- und Gewerbebetriebe Holzzuweisungsscheine ausgegeben. Eine Belieferung über die zugewiesene Menge hinaus ist grundsätzlich nicht möglich. Diesbezügliche Anträge sind daher zwecklos. Falls auf den Kohlenscheinen keine bestimmte Zeit angegeben ist, gilt die Zuteilung für eine unbestimmte Zeit. Die Ausgabe von Holzzuweisungsscheinen erfolgt laufend durch Zustellung der Scheine an die einzelnen Interessenten. Damit in der Bearbeitung der Anträge keine Verzögerung eintritt, ist von persönlichen Vorstellungen bei der städtischen Brennstoffabteilung abzusehen.

Der Stadtkommissar in Vertretung:
gez. Kaifler

Die Staatliche Versicherungsverwaltung gibt bekannt:

1. dass mit der Durchführung der Formalitäten der obligatorischen Gebäude- und Vieh (Pferde und Rinder) Versicherung für das laufende Jahr 1941 bereits begonnen worden ist;

2. die Staatliche Versicherungsverwaltung haftet für die nach dem 1. Januar 1941 entstandenen Schäden (Kriegsschäden sind ausgeschlossen);

3. der Ort und die Zeit, wo und wann die Versicherungsscheine (Polizen und Prämien) der obligatorischen Versicherung in Empfang zu nehmen und die für obligatorische Versicherung zu zahlenden Beiträge zu entrichten sind, werden von den örtlichen

Versicherungsinspektionen oder den Gemeinde-Verwaltungen bekannt gegeben;

4. Besitzer des obligatorisch versicherten Eigentums werden aufgefordert, auf die in den Bekanntgaben festgesetzte Ordnung und Zeit der Beitrags- und Prämienzahlung streng zu achten.

Auskünfte in allen Versicherungsangelegenheiten erteilt die STAATLICHE VERSICHERUNGSVERWALTUNG für Litauen, Kauen, Mickeviciaus 5, Tel. 21383 und die STADT- oder KREISINSPEKTIONEN bzw. Bezirks-Inspektoren.

KRONIKA

RADIO PROGRAMOS ATITAIŠYMAS

Vakar mūsų laikraštyje radio programoje buvo atspausdinta, kad trečiadienį, t. y., šiandien 20 val. 30 min. yra DNB pranešimai, tačiau turi būti LNP, arba LIETUVIŲ NACIONALISTŲ PARTIJOS pranešimas. Nemalonią korektūros klaidą atitaisome laiku, kad šiandien dar būtų galima pranešimo paklaustyti.

PAŠTO ISTAIGOS PRADĖJO VEIKTI TRAKŲ APSKR.

Vilniaus „Nauj. Lietuva“ praneša, kad nuo šiandien pradeda veikti Trakų apskr. ribose buvusios pašto istaigos: Trakuose, Vievyje, Eišiškėse, Aukštadvaryje, Onuškėje, Rudiškėse, Valkininkuose, Šalčininkėliuose, Jašiūnuose I, Lentvoryje, Šumske ir Sėmeliskėse.

Pašto agentūros dar neveikia. Apie jų atidarymą bus pranešta vėliau.

MIŠKŲ URĖDŲ SUVAŽIAVIMAS,

Miškų Departamento šaukiamas, įvyks spalio 30 d. 10 val. Kaune, Žemės Ūkio Vadybos rūmuose.

Suvažiavimo tikslas surinkti iš miškų urėdų žinias apie dabartinę miškų padėtį ir duoti urėdams reikalingų instrukcijų bei informacijų naujo kirtimo sezono reikalais. (ir).

MALŪNUOSE IR KEPYKLOSE DARBAS VYKSTA NORMALIAI

Malūnų ir kepyklų trestas valdo 56 malūnus. Didesnieji malūnai yra Vilniuje, Panevėžyje, Kaune ir Šiauliuose. Per karą Malūnų ir kepyklų tresto kai kurios įmonės nukentėjo: buvo sudegintos, ar apgriautos. Bet po karo įmonės pradėjo tuoj tvarkyti vietos organai: savivaldybės ir kooperatyvai. Ir šiuo metu stengiamasi skubiomis priemonėmis įmones perstatyti, atremontuoti, nes dabar dirbančiųjų įmonių skaičius nėra pakankamas.

Malūnai ir kepyklos prieš karą daugiausiai buvo žydų ir bolševikų valdomos. Jie pabėgdami iš daugelio įmonių išplėdė kasas, dokumentus,

išsivežė transporto priemones. Teko greitomis imtis organizacinio darbo, parūpinti kvalifikuotų įmonių darbininkų ir jas papildyti žaliavomis. Šiuo metu įmonės dirba normaliai. (ir)

Kauno Teatras. Trečiadienį, spalio 22 d., statoma opera „Rigoletto“. Dalyvauja: Dičiūtė, Kalvaitytė, Mažrimaitė, Radzevičiūtė, Zaniauskaitė, Gutauskas, Kučingis, Mažeika, Orant, Puškorius, A. Sodeika, St. Sodeika.

KAIP TVARKOMI SVEIKATOS REIKALAI

Generalinis komisaras patvirtino sveikatos tvarkymo statutą. Šiuo statutu, sveikatos reikalų tvarkymas Lietuvoje yra pavedamas Sveikatos reikalų valdybai, kuri susideda iš keturių departamentų: medicinos, sanitarijos, farmacijos ir administracijos. Visos gydomosios istaigos: ligoninės, sanatorijos, dispanseriai, įvairios ambulatorijos, gydymieji kurortai betarpiškai priklauso Sveikatos valdybai. Sveikatos valdybos jos yra ir išlaikomos. Išimti sudaro tik Kauno, Vilniaus, Šiaulių ir Panevėžio gydomosios istaigos, kurias išlaiko tų miestų savivaldybės. Visi sveikatos reikalai yra tvarkomi centralizacijos principu.

Atsižvelgdama į susidariusį medicinos personalo trūkumą, Generalinis komisaras medicinos personalo paskirstymą Lietuvos teritorijoje pavedė Sveikatos valdybai. Sveikatos valdyba tuojau pradės visų sveikatos srities darbininkų registraciją. Registruojami bus ir tie asmenys, kurie šiuo metu savo specialybės srityje ir nedirba. Artimiausiu laiku visas medicinos personalas bus suorganizuotas į Sveikatos rūmus, kurie tvarkys medicinos darbuotojų profesinius reikalus ir kontroliuos jų darbą.

Dabartiniu metu epidemijų nėra. Kaune ir Kauno apylinkėse susirgimų apkrečiamomis ligomis pastebėta labai maža.

Visose Kauno gydomosiose istaigose ir ligoninėse yra pakankamai laisvų vietų. Gydymas nemokamas. Bet galimas dalykas, kad ateityje gydymo atlyginimo klausimas bus sutvarkytas kitais principais.

Bulvių ūkio vykdomieji nuostatai Nr. 1 Dėl Kauno, Vilniaus, Šiaulių ir Panevėžio aprūpinimo bulvėmis

Pasiremdamas p. Generalinio Komisarо Lietuvai potvarkio dėl bulvių ūkio Nr. 1 §§ 3 ir 6, įsakau:

Užtikrinti gyventojų aprūpinimą bulvėmis maisto reikalams įvedami pirkimo leidimai.

a) Visi namų ūkiai, o taip pat stambieji vartotojai, t. y. valgyklos, ligoninės, kantinos, imonių virtuvės, istaigos ir pan. gauna iš p. p. sritinių komisarų maisto skyrių leidimus bulvėms pirkti pagal maitinamųjų asmenų skaičių.

Namų ūkiai ir stambieji vartotojai turi teise įteikdami leidimą, pirkti bulvių tiesiai pas gamintoją įsakymo Nr. 1 nurodytose tiekimo apylinkėse.

b) Gamintojai įpareigojami ne vėliau,

kaip trims dienoms po bulvių pardavimo pradžios, pirkimo leidimus, kurie yra įrodymas, kad jie atlieka savo bulvių atidavimo prievolę, pristatyti kaimo seniūnams ar valsčių viršaičiams. Šie turi surinktus leidimus kas savaitę įteikti apskrities viršininkui.

c) Gamintojai, kurie jau pardavė bulvių tiesiai vartotojams, turi išreikalauti iš vartotojo pirkimo leidimą, kad parduotą bulvių kiekis galėtų būti įrašytas į jiems privalomą bulvių pristatymo normą.

(pas.) Dr. PENSE

Už Generalinį Komisarą Kaune
Kaunas, 1941 m. spalio 14 d.

Valstybinio Draudimo Valdybos pranešimas

Valstybinio Draudimo Valdyba pradėjo atlikti privalomo trobesių ir gyvulių (arklių ir galvijų) draudimo einamais 1941 metais formalumus. Valstybinio Draudimo Valdyba atlygina susidariusius po 1941 m. sausio 1 d. nuostolius (išskyrus karo nuostolius).

viets draudimo inspekcijas arba valsčiaus savivaldybes. Privalomai apdrausto turto savininkai įpareigojami griežtai prisilaikyti pranešimuose nurodytos tvarkos ir nustatyto laiko mokesčiams mokėti ir premijoms atsiimti.

Vieta ir laikas, kur ir kada reikės atsiimti privalomo draudimo pažymėjimus (polisus) bei premijas ir sumokėti priklausančius už privalomąjį draudimą mokesčius, bus pranešta per

Visais draudimo reikalais informacijos teikia: Valstybinio Draudimo Valdyba Lietuva, Kaunas, Mickeviciaus g. 5, tel. 21383, ir miestų ar apskričių inspekcijos arba rajonų inspektorai.

Skelbimas dėl kuro paskirstymo

Istaigoms, pramonės įmonėms ir verslmonėms jau kelios dienos išdavinėjami orderiai malkoms. Aprūpinimas kuru virš nustatyto kiekio yra iš principo negalimas. Todėl prašymai šiuo reikalu neturi tikslo. Jei anglių išdavimo orderiuose laikas nepažymėtas, tai paskirtas kiekis gaioja nenustatytam laikotarpiui.

Malkoms gauti orderių pristatymas pavieniams interesantams eina nepatraukiamai. Kad prašymų svarstymas neušvilktų, asmeniškai į Miesto Kuro Dalį prašoma nesikreipti.

Už Miesto Komisarą
(pas.) Kaifler